

Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering

Jaarverslag 1 september 1996 - 31 december 1997.

De officiële oprichting van de provinciale organisatie voor de belangenbehartiging alfabetisering heeft plaatsgevonden op zondag 8 september 1996 ten overstaan van notaris Mr. H.A.C.M. van Iersel te Eindhoven. Deze datum was gekozen omdat het de Internationale Dag van de Alfabetisering was. Notaris Van Iersel stelde zijn kantoor op deze zondag open voor de oprichting van de Organisatie. De naam werd op dat moment: **Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering.**

Bestuur: Gerrit Kruis, voorzitter; Jacques Baartmans, secretaris; mevrouw Petra Bartelen, penningmeester.

Er is een beleidsgroep van 8 personen, bestaande uit cursisten en ex-cursisten van de alfabetiseringscursussen. De namen: mevrouw Petra Bartelen (Eindhoven), mevrouw Hetty van den Braak (Sint-Oedenrode), mevrouw Lidy van Dijk (Breugel), Theo Duijmelings (Helmond), Henk van Iersel (Eindhoven), mevrouw Annemiek Leemans (Rijen), Gerard van de Ven (Eindhoven) en Cees van Vugt (Molenschot).

Ondersteuning wordt gegeven door mevrouw Anke Vermeer van de Stichting Prisma in Tilburg en Pieter de Graaf, verbonden aan het Regionaal Educatief Centrum Eindhoven.

Bij gelegenheid van de oprichting op 8 september heeft de Stichting zich gepresenteerd aan de regionale en landelijke pers, onder meer door interviews met deelnemers aan de alfabetiseringscursussen. Onder andere het NOS-journaal, de Brabantpers, de radiorubriek 'Met het oog op morgen' en TV 8 hebben aandacht besteed aan deze gebeurtenis.

De beleidsgroep vergadert eenmaal per maand. Deze vergaderingen vinden plaats in het gebouw van de Stichting Prisma in Tilburg. Mevrouw Anke Vermeer van de Stichting Prisma zit de vergaderingen voor. Het bestuur is bij deze vergaderingen adviserend aanwezig.

Enkele initiatieven van de beleidsgroep die inmiddels zijn uitgevoerd:

- Het verzenden van een informatieve brief aan de instellingen voor basiseducatie in de provincie Noord-Brabant.
- Het verzenden van een brief aan de leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal, om hen te wijzen op de belangen en de wensen van volwassenen die problemen hebben met lezen, schrijven en rekenen.
- Vervolgens een presentatie voor leden van de Tweede Kamer van problemen waarmee de doelgroep, volwassenen met lees-, schrijf- en rekenproblemen, te kampen hebben.
- Een schrijven aan Hare Majesteit de Koningin, eveneens om haar op de hoogte te stellen van de wensen van volwassenen met lees-, schrijf- en rekenproblemen. Deze brief is door haar in handen gesteld van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.
- Informatie over de problemen van de doelgroep voor een breed publiek via interviews bij SBS-6 en andere media.
- Het opstellen en verzenden van een Vragenlijst voor de deelnemers aan lees-, schrijf- en rekengroepen van de instellingen voor basiseducatie om hun wensen, opmerkingen en knelpunten te inventariseren. Deze vragenlijst heeft een zeer grote respons opgeleverd. De beleidsgroep is begonnen met het uitvoeren van de wensen en het oplossen van knelpunten.
- De beleidsgroep wil tweemaal per jaar een Nieuwsbrief uitbrengen voor de deelnemers aan lees-, schrijf- en rekengroepen voor volwassenen met een achterstand op dit gebied. De eerste Nieuwsbrief is begin september via de instellingen aan de belanghebbenden toegestuurd.
- Het attenderen van bedrijven en instellingen op moeilijk taalgebruik, indien daar sprake van is, met name als het gaat om communicatie functioneel analfabeten.

- De deelnemersdag op 1 november. De dag is voorbereid door de Stichting en een werkgroep van enkele deskundigen van de instellingen voor volwasseneneducatie. Het thema van deze dag, die gehouden werd in het Provinciehuis, was Belangenbehartiging Alfabetisering. Dat betekende dat het doel en de werkwijze van de Stichting in forumvorm gepresenteerd is. Daarbij kwam aan de orde hoe de Stichting georganiseerd is, wat de Stichting wil doen en al heeft gedaan, wat de plannen zijn voor de toekomst en hoe de Stichting de achterban wil vertegenwoordigen. De beleidsgroep van de Stichting gaf daarbij duidelijke voorbeelden van problemen die volwassenen met lees-, schrijf- en rekenproblemen ondervinden en wat eventuele oplossingen zijn.

Het tweede onderdeel van de dag was een presentatie van verschillende bedrijven en instellingen die in het recente verleden op een aansprekende manier geprobeerd hebben teksten die voor een groot publiek bedoeld zijn, toegankelijk te maken. Het ging om vijf genomineerde bedrijven en instellingen die zichzelf presenteerden: zorgverzekeraar VGZ, de Stichting Ideële Reclame, de Tilburgse Woningstichting TWOS, het Centrum Gesproken Lectuur in Grave en de Stichting Welzijn Deurne. Vervolgens werd door de aanwezigen, na gelegenheid tot het stellen van vragen, gestemd wie de winnaar was van de onderscheiding, de **taaltrofee**. De winnaar was zorgverzekeraar VGZ. De vertegenwoordiger van dit bedrijf kreeg de prijs, een fotomontage van de kunstenaar Paul Kooijman uit Bokhoven, overhandigd.

Na de pauze werd er in werkgroepen, begeleid door docenten van de instellingen voor volwassenenonderwijs, gesproken over de problemen van volwassenen met taal- en rekenachterstanden en deze problemen werden geïnventariseerd met mogelijke oplossingen. Daarbij kwam weer de vraag aan de orde wat de Stichting aan deze problemen zou kunnen doen. De belangrijkste uitkomsten uit deze werkgroepen werden vervolgens in een gezamenlijke slotbijeenkomst naar voren gebracht.

Aan de dag is deelgenomen door ongeveer 100 mensen van de doelgroep en 15 begeleidende docenten.

De conclusie van de dag was dat de Stichting, ook landelijk, in een duidelijke behoefte voorziet.

Jaarverslag Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering 1998.

Op 13 mei is het lid van de beleidsgroep Gerard van de Ven overleden. Verschillende leden van de beleidsgroep hebben zijn begrafenis bijgewoond. Hij is herdacht op de vergadering van 28 mei.

Op 30 juni nam Lidy van Dijk afscheid van de beleidsgroep. Jeanette Snels werd in mei lid van de groep.

De beleidsgroep bestond dit jaar verder uit: Petra Bartelen, Hetty van de Braak, Theo Duijmelings, Henk van Iersel, Annemiek Leemans, Frits Vreven, Cees van Vugt.

Pieter de Graaf was adviseur van de Stichting en de beleidsgroep.

Het bestuur bestond uit Gerrit Kruis, voorzitter; Jacques Baartmans, secretaris; Petra Bartelen, penningmeester.

De beleidsgroep heeft acht keer vergaderd. Deze vergaderingen werden ook steeds bijgewoond door het bestuur en adviseur Pieter de Graaf.

Anke Vermeer, medewerkster van Prisma, was coördinator. Vanwege haar ziekteverlof heeft Jacques Baartmans, secretaris van het bestuur, het coördinatorschap vanaf eind mei waargenomen. In oktober werd bekend dat Anke Vermeer niet terug zou komen en per 1 februari zou worden opgevolgd door Francien Wouters, eveneens werkzaam bij Prisma. Van Anke Vermeer is op 25 november afscheid genomen.

Belangrijkste activiteiten.

Belangenbehartiging.

De Stichting, met name de beleidsgroep, heeft dit jaar actie gevoerd om te bereiken dat op postkantoren publiciteit mogelijk gemaakt zou worden ten behoeve van alfabetisering.

Er is medewerking verleend aan een onderzoek over rechten van deelnemers aan volwassenenonderwijs en de rapportage daarvan.

De Stichting hield zich bezig met bemiddeling bij problemen van mensen van de doelgroep op cursussen. Ook is er een brief verstuurd naar de ROC's in Nederland met het verzoek meer aandacht te geven aan de cursussen alfabetisering.

Leden van de beleidsgroep werken mee aan een initiatief van de verzekeringsmaatschappij VGZ om met behulp van een leesteam te komen tot vereenvoudiging van informatie en formulieren voor klanten.

Publiciteit.

Leden van de beleidsgroep werkten mee aan tv- en radioprogramma's, onder andere bij Catharine Keijl, Jos Brink, TV8, Wereldomroep en de IKON. Vooral het programma van Catharine Keijl leverde veel reacties op.

De groep werkte mee aan de landelijke publiciteitscampagne met reclamespotjes.

De Stichting verzorgt ook via Internet haar publiciteit.

Vijf voor twaalf.

In juni startte deze actie en op 8 september was er een vervolg, op de Dag van de Alfabetisering.

Leden van de beleidsgroep, adviseur en waarnemend coördinator waren 8 september aanwezig bij de manifestatie op het Binnenhof in Den Haag. Er is daar gesproken met Kamerleden. De pers was aanwezig.

Deelnemersdag.

Deze werd op 7 november gehouden in Tilburg. Het door de beleidsgroep bepaalde thema was:

de kwaliteit van de lessen van de ROC's.

Er waren 50 deelnemers. De inleiding op videofilm en de groepsgesprekken hebben zeer veel opmerkingen, voorstellen en ideeën voor verbetering van de cursussen opgeleverd.

Ook werd op deze dag de Taaltrofee 1998 toegekend en uitgereikt. Winnaar was een initiatief van de gemeente Utrecht: 'Vertaal je taal'.

Nieuwsbrief.

In juni verscheen een aflevering van de Nieuwsbrief. Van deze aflevering werden 900 exemplaren verspreid via de ROC's. De Nieuwsbrief bevatte informatie over het werk van de Stichting.

Het verslag van de Deelnemersdag is in de plaats gekomen van de tweede halfjaarlijkse Nieuwsbrief, ook om budgettaire redenen.

Adoptie kamerleden.

De Stichting heeft enkele leden van de Tweede Kamer gevraagd om speciaal de belangen te behartigen van de doelgroep van de Stichting. Harry van Bommel (SP) en Sharon Dijksma (PvdA) hebben zich bereid verklaard dat te doen.

Dit heeft onder meer geleid tot het indienen van een motie in de Tweede Kamer door Harry van Bommel. Inhoud daarvan was de vraag aan de minister om een stappenplan op te stellen dat tot vermindering en op de duur het verdwijnen van het analfabetisme in Nederland zou leiden. Deze motie heeft het niet gehaald, onder ander omdat de PvdA tegenstemde. De beleidsgroep heeft zoveel mogelijk aandacht gevraagd voor deze motie en ook achteraf om uitleg gevraagd aan de PvdA-fractie waarom zij tegen de motie stemde.

Onderzoek van het PON.

De Stichting heeft het PON benaderd om een onderzoek uit te voeren naar de cursussen alfabetisering. Het zal gaan over werving, intake, tevredenheid of ontevredenheid bij cursisten, het verschijnsel 'afhaken'. Het is bedoeld voor de ROC's en de overheid. De inspectie staat achter het onderzoek. Het wordt betaald door het PON en de provincie Noord-Brabant. Het onderzoek wordt in 1999 uitgevoerd.

Jacques Baartmans, secretaris bestuur.

Jaarverslag Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering 1999.

De beleidsgroep van de Stichting bestond in 1999 uit: Petra Bartelen, Hetty van den Braak, Theo Duijmelings, Henk van Iersel, Annemiek Leemans, Jeanette Snels, Frits Vreven, Cees van Vugt en Ferry Westerbrink.

Francien Wouters, werkzaam bij Prisma in Tilburg, was vanaf 1 februari coördinator van de beleidsgroep, als opvolgster van Jacques Baartmans, die deze functie vanaf mei 1998 had waargenomen.

Pieter de Graaf was adviseur van de Stichting en de beleidsgroep.

Het bestuur bestond uit Gerrit Kruis, voorzitter; Jacques Baartmans, secretaris; Petra Bartelen, penningmeester.

De beleidsgroep heeft negen keer vergaderd, onder voorzitterschap van de coördinator. De vergaderingen werden bijgewoond door de adviseur van de Stichting en leden van het bestuur.

Belangrijkste activiteiten.

Belangenbehartiging.

- * De Stichting stimuleert het PON bij het onderzoek naar de stand van zaken bij de cursussen alfabetisering en geeft adviezen en medewerking daarbij.
- * Er is een folder over gemakkelijk taalgebruik uitgegaan naar de gemeenten in Noord-Brabant. Tegelijk heeft de Stichting zich in een begeleidend schrijven gepresenteerd.
- * Enkele leden van de beleidsgroep hebben deelgenomen aan een studiemiddag op 25 februari in Utrecht over rechten van deelnemers aan cursussen voor volwassenen.
- * Enkele leden van de beleidsgroep doen mee aan een 'leesgroep' van de VGZ om te zorgen voor eenvoudig taalgebruik in folders van VGZ.
- * Er is aandacht besteed aan de grote verschillen tussen de ROC's wat betreft kosten voor cursussen.

Contacten met overheid en politici.

Namens de Stichting is een brief over de belangen van functioneel analfabeten geschreven aan de ministers Kok, Hermans en Van Boxtel. Later ook aan minister Jorritsma. Dit heeft geleid tot een gesprek op het ministerie van Onderwijs met enkele ambtenaren op 10 juni. Hierbij waren de beleidsgroep, het bestuur en de coördinator aanwezig.

De brief is ook toegestuurd aan een aantal kamerleden. Als reactie hebben Sharon Dijkma (PvdA) en Harry van Bommel (SP) een afvaardiging van de beleidsgroep uitgenodigd. Namens de Stichting hebben enkele vertegenwoordigers met Sharon Dijkma en een vertegenwoordiger van de SP gesproken.

Op 8 september hebben vertegenwoordigers van de Stichting deelgenomen aan een actie in Den Haag met ontvangst door minister van Onderwijs Hermans en een afgevaardigde van de VNG. Aan de minister werd duidelijke informatie gegeven over de problemen rond het functioneel analfabetisme en de cursussen alfabetisering.

Voorlichting en publiciteit.

Er is een bijgewerkt informatiepakket samengesteld over de Stichting en over de problemen van de alfabetisering.

De beleidsgroep heeft radiospotjes gemaakt en die toegestuurd naar onder andere een aantal piratenzenders. Via luisterteams wordt gepeild of deze ook worden uitgezonden. Deze spotjes bereiken de doelgroep en hebben resultaat.

Leden van de beleidsgroep hebben medewerking verleend aan aan radio- en TV-programma's:

Twee vandaag 6 april, een interview voor BNN Radio 5, een interview op de Wereldomroep en een uitzending van een Ierse TV-zender.

Er is voorlichting gegeven aan de Academie voor journalistiek en voorlichting en een basisschool.

Ook hebben door enkele leden van de beleidsgroep meegewerkt aan een avond in Helmond-West.

Een lid van de beleidsgroep is geïnterviewd voor een boek van uitgeverij Zwijsen over 'leren lezen'.

Er zijn in 1999 drie Nieuwsbrieven verschenen over het werk van de Stichting en de belangen van de doelgroep. Deze zijn verspreid onder de deelnemers aan de cursisten alfabetisering van de ROC's en andere belangstellenden.

Deelnemersdag.

De deelnemersdag op 6 november in het Provinciehuis is zeer succesvol geweest. Er waren ongeveer honderd deelnemers. Thema's waren 'werving', 'de lessen' en 'uitbreiding van de Stichting naar andere provincies'.

De ABC-Trofee 1999 werd toegekend aan Rabobank Nederland vanwege een zeer goed samengesteld voorlichtingsblad over de Euro. De andere genomineerde was de Gamma vanwege het intern verwijssysteem. Beide genomineerden schonken de Stichting f 2500 uit erkentelijkheid voor het werk.

Het optreden van het Spelerscollectief van het Willem I-college over problemen van functioneel analfabeten was zeer boeiend en leerzaam.

De groeps gesprekken hebben nuttige conclusies opgeleverd over werving van cursisten, lesmethoden, de mogelijkheden van openbare bibliotheken voor onze doelgroep en initiatieven in Den Haag en Limburg.

Jaarverslag Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering 2000.

De beleidsgroep van de Stichting bestond in 2000 uit: Petra Bartelen, Hetty van den Braak, Theo Duijmelings, Henk van Iersel, Annemiek Leemans, Jeanette Snels, Frits Vreven, Cees van Vugt en Ferry Westerbrink.

Francien Wouters, werkzaam bij Prisma Brabant in Tilburg, was coördinator van de beleidsgroep.

Pieter de Graaf was adviseur van de Stichting en de beleidsgroep.

Het bestuur bestond tot september uit Gerrit Kruis, voorzitter; Jacques Baartmans, secretaris; Petra Bartelen, penningmeester. Vanaf september is het bestuur als volgt samengesteld: Jacques Baartmans, voorzitter; Rob de Haas, secretaris; Jeanette Snels, penningmeester; Cees van Vugt, lid.

De beleidsgroep als geheel heeft elf keer vergaderd, onder voorzitterschap van de coördinator. De vergaderingen werden bijgewoond door de adviseur van de Stichting en leden van het bestuur.

Belangrijkste activiteiten.

* Kleine conferentie: 'ABC...en de rest!'

Op 16 maart organiseerde de Stichting een kleine conferentie in Utrecht. Daarvoor waren onderzoekers over analfabetisme, deskundigen op het gebied van de alfabetisering, betrokken politici en ambtenaren en de commissie-Hofstede uitgenodigd. De politici waren niet aanwezig, van de ambtenaren alleen een vertegenwoordiger van de VNG. De andere genodigden waren zeer actief aanwezig. De conferentie was een succes en leidde tot inspirerende conclusies en aanbevelingen voor de Stichting. De nog te noemen Nota 2000+ is hiervan de concretisering geweest.

De conferentie werd voorafgegaan door een maaltijd van de commissie-Hofstede en enkele afgevaardigden van de Stichting. De bedoeling was vooral de commissie-Hofstede de gelegenheid te geven voor een reunie. Dit werd zeer op prijs gesteld.

* Nota *Alfabetisering Autochtone Nederlanders 2000**.

De Nota '2000+' is opgesteld door de Stichting. In de Nota wordt een schets gegeven van de problemen rond het analfabetisme en er worden uitgewerkte beleidsmaatregelen voorgesteld, gebracht als een vijfjarenplan.

Bij het uitbrengen ervan is samengewerkt met het Landelijk netwerk Nederlandstaligen in de basiseducatie, het CINOP en de Stichting Geletterdheid. Deze instanties hebben mee-ondertekend. Het Comité van Aanbeveling voor de Nota bestaat uit Joke van der Beek, Gerrit Brokx, Henk Hofstede en Rein Welschen.

Op 27 juni is de Nota aangeboden aan de vaste commissie Onderwijs van de Tweede Kamer en op 29 augustus aan minister Hermans van O.C.en W. Bij beide gelegenheden is toegezegd dat de Nota veel aandacht zou krijgen en dat er vervolcontacten zouden komen met de indieners.

* Op verzoek van cursisten en docenten in Limburg adviseren leden van de beleidsgroep hen bij het starten van activiteiten in de provincie Limburg. In opdracht van de Stichting onderzoekt Projectbureau B en P wat aanbeveling verdient: ook in Limburg een Stichting of aansluiting bij onze Stichting. De conclusies zullen in 2001 volgen.

Belangenbehartiging.

- * De Stichting heeft het PON geadviseerd bij het onderzoek naar de stand van zaken bij de cursussen alfabetisering en is betrokken bij de publicatie van dit rapport. Het is uitgebracht in december 2000 onder de titel *Alfabetisering. Onderzoek naar de cursussen lezen en schrijven in Noord-Brabant*, PON-publicatie 00-17. Samensteller van het rapport is Judith Smets. De Stichting heeft in een begeleidend schrijven bij het Rapport tot uitdrukking gebracht zeer teleurgesteld te zijn in de bijdrage die de Regionale Onderwijscentra hebben kunnen of willen leveren aan het onderzoek. De Stichting acht dit een alarmerend gegeven.
- * Enkele leden van de beleidsgroep doen mee aan een 'leesgroep' van de VGZ om te zorgen voor eenvoudig taalgebruik in folders van VGZ. Deze leden hebben deelgenomen aan door de VGZ georganiseerde middag over doel en werkwijze van de leesgroep.
- * Een door de beleidsgroep samengesteld cd-spotje bij lokale radiozenders informeert mensen met lees- en schrijfproblemen over het bestaan van cursussen.
- * De beleidsgroep heeft een landelijk reclamebureau geadviseerd over een tv-spot over analfabetisme en alfabetisering met een enigszins riskante vormgeving. Ondanks een positief advies is dit initiatief uiteindelijk niet doorgegaan, wegens de gevoeligheid van het onderwerp.
- * Een lid van de beleidsgroep stimuleert voorlichting over alfabetisering via de kerk in Helmond.
- * De Stichting heeft op verschillende manieren meegewerkt aan de opening op 8 september in Den Haag van 'De week van het leren'. Een van de leden van de beleidsgroep was genomineerd voor de uitverkiezing van 'de actiefste volwassen leerder'. Er is ook medewerking verleend aan plaatselijke activiteiten gedurende die week.

Contacten met overheid en politici.

Deze contacten hebben zich voornamelijk afgespeeld rond het organiseren van de kleine conferentie in Utrecht en het aanbieden van de Nota *Alfabetisering Autochtone Nederlanders 2000+*. De contacten rond de conferentie verliepen teleurstellend, die rond de Nota gaan traag, maar wettigen de verwachting dat de Nota zijn uitwerking niet zal missen.

Voorlichting en publiciteit.

- * Er is een bijgewerkt informatiepakket samengesteld over de Stichting en over de problemen van de alfabetisering. Ook is er een internetsite over de Stichting.
- * In *Scoop*, een periodiek van Prisma Brabant, is een artikel gepubliceerd over de Stichting en in *Profiel* een ingezonden brief over alfabetisering.
- * Leden van de beleidsgroep hebben medewerking verleend aan aan radio- en TV-programma's, onder andere Stadsradio Helmond, de KRO en de EO. Ook zijn interviews gegeven voor krantenartikelen, onder andere in *De Apeldoornse Courant*.
- * Er zijn in 2000 drie Nieuwsbrieven verschenen over het werk van de Stichting en de belangen van de doelgroep. Deze zijn verspreid onder de deelnemers aan de cursisten alfabetisering van de ROC's en andere belangstellenden.

Deelnemersdag.

De Deelnemersdag was dit jaar op 25 november in het Provinciehuis in 's-Hertogenbosch. Het aantal deelnemers was ongeveer 150, de dag is zeer geslaagd.

De thema's waren dit jaar: 'nieuw beleid voor de alfabetisering' en 'het rekenonderwijs', onder het motto: 'Analfabeet, maak je toekomst!'.

Er is informatie gegeven over het PON-rapport, waarvan bij deze gelegenheid het eerste exemplaar aan de Stichting werd aangeboden, en over de Nota '2000+'.

Genomineerden voor de ABC-trofee waren deze keer: Kompagne BV Utrecht, een bedrijf dat computerprogramma's maakt, waarmee geschreven taal wordt omgezet in gesproken taal. En het Nederlands Instituut voor Bedrijfshulpverlening (NIBHV), dat de mogelijkheid biedt voor mondeling examens voor mensen die problemen hebben met lezen en schrijven. De ABC-Trofee 2000 werd toegekend aan het NIBHV.

Het optreden van het Spelerscollectief van het Willem I-college over problemen van functioneel analfabeten was boeiend en leerzaam.

De groepsgesprekken hebben nuttige conclusies opgeleverd over initiatieven in Den Haag en Limburg, landelijke acties die gevoerd moeten worden, lesmethoden voor het rekenonderwijs en het omgaan van (functioneel) analfabeten met schaamtegevoelens.

Jaarverslag Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering 2001

De beleidsgroep Noord-Brabant van de Stichting bestond in 2001 uit Petra Bartelen, Hetty van den Braak, Theo Duijmelings, Henk van Iersel, Annemiek Leemans, Frits Vreven, Cees van Vugt en Ferry Westerbrink.

Francien Wouters, werkzaam bij Prisma Brabant, was coördinator van de beleidsgroep Noord-Brabant.

Het bestuur van de afdeling Limburg werd gevormd door Hannie de Heus (voorzitter), Theo van Kessel, Gerrit Koenders, Ger Reneerkens, Charles Thijssens (secretaris) en Jan Wolfs (penningmeester).

Het bestuur van de afdeling Limburg werd begeleid door achtereenvolgens Math Wilms en Jacqueline Martina van de Stichting Symbiose te Sittard.

Het landelijk bestuur van de Stichting bestond uit Jacques Baartmans (voorzitter), Rob de Haas (secretaris), Jeanette Snels (penningmeester, tot 1 april) en Cees van Vugt. Vanaf 1 april was Jacques Baartmans waarnemend penningmeester.

De Stichting werd geadviseerd door Pieter de Graaf.

De beleidsgroep Noord-Brabant, vertegenwoordigers van het bestuur van de afdeling Limburg, leden van het landelijk bestuur en de adviseur van de Stichting vergaderden tien keer gezamenlijk.

Deze vergaderingen werden negen keer voorgezeten door Francien Wouters en een keer door Jacques Baartmans.

Start afdeling Limburg

De belangrijkste activiteit in 2001 was de start van de afdeling Limburg. Het 'haalbaarheidsonderzoek' door het Projectbureau B en P werd afgesloten met als uitslag dat een afdeling Limburg tot stand kon komen, behorend bij de landelijke Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering. In de beginfase werkten verschillende docenten van de Limburgse ROC's mee. In de loop van het jaar werd het hierboven genoemde bestuur gevormd.

De afdeling Limburg presenteerde zich op verschillende bijeenkomsten. Een daarvan werd bijgewoond door de gedeputeerde, de heer J. Haazen.

Bestuursleden van de afdeling zijn aanwezig bij de vergaderingen van de beleidsgroep Noord-Brabant om goede wederzijdse afstemming van de activiteiten te verzekeren. Functionarissen van de Stichting Symbiose in Sittard gaan het bestuur van de afdeling voorlopig begeleiden.

De bestuursleden van de afdeling Limburg brachten in 2001 bezoeken aan de vestigingen van de ROC's in Limburg. Zij presenteerden de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering bij de cursisten NT1 en wierven deelnemers voor de ABC-dag, 24 november in 's-Hertogenbosch. Samen met Symbiose organiseerden zij het vervoer per bus door Limburg naar 's-Hertogenbosch voor deze ABC-dag.

Door middel van artikelen in wijkbladen, folders in flats en wijken, stands op markten werd de publiciteit verzorgd. Bestuursleden namen deel aan landelijke activiteiten ter gelegenheid van de 'Week van het leren'. De afdeling Limburg werd op een van deze bijeenkomsten, op 10 september in Amsterdam, genomineerd voor de vrijwilligersprijs van de 'Week van het leren', georganiseerd door het CINOP in 's-Hertogenbosch.

De activiteiten van de afdeling Limburg en Symbiose werden in 2001 gesubsidieerd door de provincie Limburg.

Belangenbehartiging

De Stichting stuurde het PON-rapport *Alfabetisering. Onderzoek naar de cursussen lezen en schrijven in Noord-Brabant* naar de gemeenten in Noord-Brabant. In een begeleidende brief wees het bestuur op de alarmerende uitkomsten van dit onderzoek.

Leden van de beleidsgroep onderzochten of het landelijk telefoonnummer (0800 0234444) voor aanmelding voor cursussen lezen, schrijven en rekenen werkt. Het bleek dat informatie via dit nummer niet altijd goed verloopt.

De vertegenwoordigers van de beleidsgroep bij het 'leesteam' van verzekeraar VGZ (winnaar eerste ABC-trofee in 1997) maakten afspraken over betere vormen van informatie van VGZ naar klanten, van wie er veel zeker moeite hebben met de wijze van voorlichting.

De Stichting ondersteunde het project 'Alfabeter', een nieuw interactief leermedium voor mensen met lees- en schrijfproblemen. Het bestuur was vertegenwoordigd bij de presentatie van dit project op 28 september.

De Stichting verleent medewerking aan een vergader- en bestuurscursus van Symbiose in Sittard voor betrokkenen bij de belangenbehartiging alfabetisering en het opzetten van een voor personen met lees- en schrijfproblemen bruikbaar communicatiemodel.

In het kader van de belangenbehartiging past ook het initiatief om prinses Laurentien der Nederlanden te vragen het ere-voorzitterschap van de Stichting te aanvaarden. Gebleken is dat zij een uitstekende 'ambassadeur' zou kunnen zijn voor de doelgroep van de Stichting.

Contacten met de overheid en politici

In januari werden zes leden van de Tweede Kamer, woordvoerders volwasseneneducatie van de zes grootste fracties, door de Stichting 'voorlopig' genomineerd voor de ABC-trofee 2001. Alle zes reageerden positief. Op 8 september volgde de 'definitieve' nominatie, gebaseerd op gebleken inzet voor de alfabetisering: Harry van Bommel (SP), Clemens Cornielje (VVD) en Sharon Dijksma (PvdA). Deze drie werden uitgenodigd op de Deelnemersdag 24 november. De heer Cornielje moest zich laten vervangen door zijn fractiegenoot Jan Rijpstra. Na een discussie van de drie politici met de zaal kreeg Harry van Bommel de meeste stemmen en hij werd winnaar van de ABC-trofee 2001, een kunstwerk van René de Vries uit Helmond. Het initiatief van de Stichting heeft de belangstelling van politici voor de alfabetisering zeker vergroot.

Het door de Stichting uitbrengen van de *Nota 2000+* in 2000 kreeg afgelopen jaar zijn vervolg in onderlinge afstemming met de mede-indieners van de nota en contacten met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de afdeling Educatie van de BVE-raad.

De *Nota 2000+* speelt een rol in de besluitvorming alfabetisering autochtone Nederlanders op landelijk niveau en heeft geleid tot de start van een landelijke campagne alfabetisering uitgaande van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Publiciteit

Bestuursleden van de Stichting en leden van de beleidsgroep Noord-Brabant werkten mee aan publicaties over analfabetisme in Nederland in *De Telegraaf* (paginagroot 17-2) en het tijdschrift *Vriendin*, aan een TV-uitzending van de EO (24-5) en een voorlichtingsbijeenkomst in Asten.

De afdeling Limburg zorgde voor intensieve publiciteit, vooral via de ROC's in Limburg.

In 2001 werden twee nummers van de *Nieuwsbrief* uitgebracht.

Deelnemersdag

Op 24 november werd in het Sint-Janslyceum in 's-Hertogenbosch de jaarlijkse 'deelnemersdag' of 'ABC-dag' gehouden met als thema 'ABC en de politiek'. Er waren ongeveer 150 aanwezigen. De ochtend werd besteed aan een discussie van drie Tweede Kamerleden, Van Bommel (SP), Dijkma (PvdA) en Rijpstra (VVD), met de aanwezigen. Het werd duidelijk dat het beloofde nieuwe beleid voor alfabetisering nog steeds niet gestart is. De politici beloofden opnieuw zich in te zetten voor een wervings- en voorlichtingscampagne en daarbij aandacht te vragen voor een goed aanbod van cursussen.

De ABC-trofee 2001 werd uitgereikt aan Tweede Kamerlid voor de SP Harry van Bommel.

In de middag waren er werkgroepen en groepsgesprekken met als onderwerpen en activiteiten: het rekenonderwijs, werving, plannen in Limburg, voorlichting over het leerprogramma 'Alfabeter' en brieven schrijven naar de minister, Kamerleden en prinses Laurentien.

Overige activiteiten

Enkele leden van de beleidsgroep Noord-Brabant en het bestuur van de afdeling Limburg waren op 30 maart aanwezig op de uitwisselingsdag van 'Nedwerk', de Stichting Landelijk netwerk Nederlandstaligen in de (basis)educatie.

Een lid van de beleidsgroep nam deel aan een workshop dyslexie.

Stichtingsbestuur, beleidsgroep en afdelingsbestuur Limburg waren bijna voltallig aanwezig in Amersfoort op 7 september bij het symposium van het CINOP 'Analfabeten in beeld' ter gelegenheid van de start van de 'Week van het leren'. Enkele workshops werden mede door de Stichting verzorgd. Leden van de beleidsgroep spraken daar met prinses Laurentien, die het symposium opende.

Op 8 september vertegenwoordigden een bestuurslid en leden van de beleidsgroep de Stichting op een bijeenkomst in Rotterdam. Tweede Kamerlid Hamer (PvdA) presenteerde daar het plan 'Levenslang leren' en de PvdA-fractie Rotterdam startte de actie die inhoudt dat in het hele land gemeenteraadsleden vragen stellen aan de colleges van B en W over het beleid ter zake van de alfabetisering in hun gemeenten.

Op 10 september was de Stichting aanwezig in Amsterdam, waar het CINOP een manifestatie organiseerde ter gelegenheid van de 'Week van het leren'.

Jaarverslag afdeling Limburg van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering, 2002.

Bestuur

Het bestuur van de afdeling Limburg werd het gehele jaar 2002 gevormd door Hannie de Heus (voorzitter), Theo van Kessel en Charles Thijssens (secretaris en vanaf 21 augustus ook waarnemend penningmeester). Tot 21 augustus maakten Gerrit Koenders, Ger Reneerkens en Jan Wolfs (als penningmeester) deel uit van het bestuur. Vanaf 16 oktober was Peter Moonen lid van het bestuur.

De afdeling Limburg werd vanaf 20 februari begeleid door Ivo Heuts en Bair Sanders van de Stichting Symbiose te Sittard.

Het landelijk bestuur van de Stichting bestond uit Jacques Baartmans (voorzitter en waarnemend penningmeester), Hannie de Heus (afgevaardigde van de afdeling Limburg) en Cees van Vugt (afgevaardigde van de beleidsgroep Brabant). Rob de Haas was secretaris tot 7 oktober. Hij werd op die datum opgevolgd door Wim Luijendijk.

De Stichting werd geadviseerd door Pieter de Graaf.

Het bestuur van de afdeling Limburg vergaderde in 2002 negen keer. Deze vergaderingen werden ook bijgewoond door de landelijk voorzitter, Jacques Baartmans, en namens de beleidsgroep Brabant door Cees van Vugt. Bair Sanders verzorgde acht maal in samenwerking met de secretaris het verslag. Ivo Heuts was bij vier vergaderingen aanwezig als begeleider van het bestuur.

Bij de bestuursvergaderingen stonden als belangrijke punten de deelnemersdag in Roermond (planning, organisatie en evaluatie), publiciteit en het opbouwen van een netwerk en de subsidieaanvraag met werkplan voor 2003 op de agenda.

Bij dat laatste punt hoorde ook de samenwerking met Symbiose, zowel in 2002 als in 2003. Daarover werd een aparte bespreking gehouden op 14 augustus. Er is ook overleg en contact geweest tussen het landelijk bestuur van de Stichting en de directeur en vakgroepmanager van Symbiose, om de samenwerking te verbeteren.

Cursus

Op zaterdag 19 januari 2002 was de tweede dag van een tweedaagse cursus discussie- en vergadertechniek voor de bestuursleden van de afdeling Limburg van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering. Mevrouw Joke van Rooijen, medewerker van Symbiose, was cursusleidster. Zes bestuursleden van de afdeling Limburg namen deel aan deze training, die een vervolg was van een eerdere cursusdag in december 2001. Plaats van samenkomst was het gebouw van Symbiose in Sittard.

De structuur van de landelijke stichting werd besproken. Het belangrijkste onderwerp was uiteraard de bestuurlijke invulling voor de afdeling zelf, de aard van de verschillende taken en de verantwoordelijkheden die daarbij horen. De praktijk van het besturen van de afdeling werd geoefend en de gang van zaken bij het vergaderen kwam aan de orde.

De cursus als geheel was een stap in de richting van verzelfstandiging van de afdeling Limburg, dat wil zeggen zonder externe-professionele ondersteuning functionerend binnen de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering.

Deelnemersdag in Roermond

In Roermond vond zaterdag 1 juni de eerste (halve) deelnemersdag plaats van de afdeling Limburg van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering. De dag stond in het teken van

ontmoeting, publiciteit en discussie en werd bijgewoond door ongeveer zestig cursisten en docenten van alfabetiseringscursussen.

De bijeenkomst werd geopend door de voorzitter van de afdeling Limburg, mevrouw Hannie de Heus, en de voorzitter van de landelijke Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering, de heer Jacques Baartmans. Zij gaven een kort overzicht van de ontwikkelingen die geleid hebben tot de oprichting van de afdeling Limburg van de Stichting.

Daarna gaf gedeputeerde J. Haazen een inleiding, waarin hij het belang van alfabetisering benadrukte. Hij zegde toe dat de provincie Limburg ook de komende jaren borg zou staan voor de ondersteuning, maar stelde ook dat de Stichting, afdeling Limburg, daarna op eigen benen zou moeten staan. De steun van de Stichting Symbiose zal dan bijvoorbeeld niet meer vanzelfsprekend zijn.

Vervolgens was er een forumdiscussie met medewerkers van gemeenten, ROC's en welzijnsinstellingen. In onderlinge samenspraak en reagerend op opmerkingen uit de zaal kwamen de forumleden tot de conclusie dat goede samenwerking tussen de instellingen belangrijk is en dat deze verbeterd moet worden. Per gemeente zou er één 'loket' moeten komen, waar mensen met lees- en schrijfproblemen terecht kunnen. Dat kan drempelverlagend werken. Ook bleek tijdens de discussie dat bedrijven hun werknemers in het algemeen te weinig stimuleren tot het volgen van een cursus, hoewel de bedrijven er zelf belang bij hebben dat hun werknemers kunnen lezen en schrijven. Als werknemers een cursus volgen, dan vindt deze plaats buiten werktijd. De belasting wordt daardoor te groot: werken - gezin - school. De praktijk leert dat mensen dan afhaken. De derde conclusie van het forum was dat er verschillende mogelijkheden zijn om mensen te bereiken, maar dat het altijd een lastige opgave zal blijven. De Stichting Belangenbehartiging zal ook in Limburg constant zorgen voor publiciteit en steeds meer van zich laten horen.

Daarna presenteerde Pieter de Graaf de lees- en schrijfmethode van de Stichting Alfabetiser. Het ontmoetingsgedeelte van de (halve) dag kreeg gestalte tijdens een goed verzorgde en gezellige lunch. Daarbij verzorgde de heer Lagrené, een Sinti, prettige accordeonmuziek.

Publiciteit en netwerk

Gedurende de eerste maanden van 2002 heeft de afdeling Limburg van de Stichting zich geïnteresseerd op de verschillende personen, instanties en instellingen die het netwerk vormen, waarmee de afdeling te maken krijgt bij het werken voor de doelgroep. De doelgroep wordt gevormd door autochtone volwassen Limburgers die '(functioneel) analfabeet' zijn.

Met een achttal docenten van verschillende ROC-vestigingen is geregeld contact, en via hen met hun cursisten. Verschillende scholen (ROC-vestigingen in Venray, Venlo, Tegelen, Sittard en Maastricht) zijn bezocht door bestuursleden van de afdeling. Aan de docenten van alle ROC-vestigingen is gevraagd een vragenformulier te beantwoorden over de cursussen. Met verschillende groepen cursisten, namelijk in Venray, Venlo, Tegelen en Maastricht, zijn gesprekken gevoerd over hun wensen, over de Stichting, en over de mogelijkheden die zij hebben om te functioneren als 'ambassadeurs alfabetisering'.

Een ander netwerk wordt gevormd door instanties en instellingen als Westrom Bedrijven in Roermond, Stichting Trajekt in Maastricht, het AOC Limburg in Heerlen, Home-Start/Stichting Wel.kom in Venlo, de Gemeentelijke Gezondheidsdiensten en de afdelingen Sociale Zaken en Economische Zaken in de gemeenten. Met de vier eerstgenoemde instanties, die veel personen bedienen die tot de doelgroep van de Stichting behoren, en met de gemeente Venlo zijn in oktober en november 2002 gesprekken gevoerd. Westrom Bedrijven, de Stichting Trajekt en de afdeling Economische Zaken van de gemeente Venlo hebben meegewerkt aan de deelnemersdag in Roermond op 1 juni. Daarnast is er met alle gemeenten in Limburg schriftelijk contact geweest. Enkele bestuursleden hebben op 13 november, samen met een lid van de beleidsgroep

Brabant van de Stichting en een docent van het ROC in Helmond, gesprekken gevoerd met en bezoeken afgelegd aan instellingen in Helmond: uitzendbureaus, Sociaal Raadsliedenwerk, Humanitas en de bemiddelingsinstantie 'Helmond Actief'. Dit is te zien als een oriëntatie en een training voor het werk in Limburg.

Naast het opbouwen van deze netwerken in strikte zin is contact met de Limburgse bevolking in het algemeen van belang. Daar is vooral in de 'Week van het leren' (de tweede week van september) met veel inzet aan gewerkt door het afdelingsbestuur. In Venlo, Blerick en Tegelen is meegewerkt aan de manifestatie 'Leer je rijk in de wijk', met een door het afdelingsbestuur gemaakte promotiekraam, toespraken voor een talrijk publiek, presentatie van een boekje over de Stichting. Een bestuurslid heeft meegewerkt aan een uitzending van de EO, een ander bestuurslid is uitvoerig geïnterviewd door radio L1. Van dit laatste gesprek is een CD-Rom gemaakt voor promotiedoeleinden. En op 11 december heeft een bestuurslid deelgenomen aan een televisiegesprek van SBS. Dit gesprek is op diezelfde dag uitgezonden in het programma Sponsor Bingo Break. Ook buiten de 'Week van het leren' zijn informatiebijeenkomsten gehouden, bijvoorbeeld op 7 oktober in de bibliotheek van Blerick.

Overige activiteiten

Drie bestuursleden van de afdeling Limburg hebben op 26 april een bijeenkomst meegemaakt in Den Haag. De Stichting organiseerde daar, samen met de werkgroep Alfabetisering van het Mondriaancollege in Den Haag, een ontmoetingsdag tussen de verschillende groepen in Nederland die zich bezighouden met de belangen van autochtone analfabeten.

Het bestuur was ook aanwezig bij de officiële start van het Landelijk Actieplan Alfabetisering Autochtonen op 9 september in Amsterdam.

Voor de landelijke deelnemersdag van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering, op 23 november in het Provinciehuis te 's-Hertogenbosch, verzorgde het afdelingsbestuur Limburg de publiciteit in de provincie. Dit had tot resultaat dat een dertigtal cursisten en docenten van de Limburgse ROC's de deelnemersdag bezochten. Voor hen organiseerde het bestuur een busreis heen en terug.

Jaarverslag Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering 2002

Beleidsgroep Noord-Brabant

De beleidsgroep Noord-Brabant van de Stichting bestond in 2002 uit Hetty van den Braak, Theo Duijmelings, Henk van Iersel, Annemiek Leemans, Frits Vreven, Cees van Vugt en Ferry Westerbrink.

Op 6 november werd de groep uitgebreid met Rob Mol, Anita Ossewaarde en Anke van de Reyt.

Francien Wouters, werkzaam bij Prisma Brabant, was coördinator van de beleidsgroep.

De beleidsgroep maakt deel uit van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering. Het landelijk bestuur van de Stichting bestond in 2002 uit Jacques Baartmans (voorzitter en waarnemend penningmeester), Rob de Haas (tot 7 oktober, secretaris), Wim Luijendijk (vanaf 7 oktober, secretaris), Hannie de Heus (afgevaardigde van de afdeling Limburg) en Cees van Vugt (afgevaardigde van de beleidsgroep Brabant).

De stichting en de beleidsgroep werden geadviseerd door Pieter de Graaf.

De beleidsgroep Noord-Brabant vergaderde in 2002 acht keer. Daarbij waren ook vertegenwoordigers van het bestuur van de afdeling Limburg, leden van het landelijk bestuur en de adviseur van de stichting aanwezig.

Deze vergaderingen werden voorgezeten door Francien Wouters.

Belangrijke vergaderpunten waren het verkrijgen van subsidie van de provincie Noord-Brabant, statutenwijziging in verband met de start van de afdeling Limburg, het (internet)communicatieplan en het verkrijgen van subsidie daarvoor en de organisatie van de deelnemersdag.

Belangenbehartiging

Bestuursleden en leden van de beleidsgroep namen deel aan de voorbereidingsbijeenkomst voor de 'Week van het leren' en de klankbordgroep van het Landelijk Actieplan Alfabetisering Autochtonen. Tijdens de 'Week van het leren' was een lid van de beleidsgroep met name in Helmond actief.

In Tilburg werd medewerking verleend aan de voorbereidingen voor een project van de gemeente, het ROC en Prisma Brabant, Doel van het project is het vergroten van deelname aan alfabetiseringscursussen.

Leden van de beleidsgroep onderzochten ook dit jaar of het landelijk telefoonnummer (0800 0234444) voor aanmelding voor cursussen lezen, schrijven en rekenen werkt. Het bleek dat informatie via dit nummer vaak wel, maar niet altijd goed verloopt.

De vertegenwoordigers van de beleidsgroep bij het 'leesteam' van verzekeraar VGZ werkten mee aan betere vormen van informatie van VGZ naar klanten.

Via het e-mailadres en de website van de stichting kwamen tientallen verzoeken binnen om informatie over analfabetisme in Nederland en over cursussen. Deze werden zo goed mogelijke behandeld en beantwoord door het bestuur en leden van de beleidsgroep.

Rondom de deelnemersdag 2002 is gebleken dat de vakbond FNV weinig kennis van en aandacht voor de problemen van (functionele) ongeletterdheid heeft. Hetzelfde geldt voor de Landelijke Vereniging voor Sociaal Raadsliedenwerk. Bij beide instellingen is op een beter beleid aangedrongen. Een lid van de beleidsgroep en de adviseur van de stichting werkten mee aan een onderzoek naar de manier van werken van Sociaal Raadslieden met analfabete cliënten.

Contacten met de overheid en politici

Onderzoek naar de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen voor de verkiezingen van 15 mei 2002 leverde op dat alleen GroenLinks aandacht besteedde aan de problemen van het analfabetisme. In de verkiezingsprogramma's voor de verkiezingen van 22 januari 2003 ontbrak het onderwerp 'analfabetisme' in alle programma's.

Na de verkiezingen van 15 mei werd een brief gestuurd naar informateur Mr. J.P.H. Donner, om aandacht te vragen voor de problemen van het (functioneel) analfabetisme. Bevestiging van ontvangst volgde.

In september bracht de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering de 'Notitie Alfabetisering 2002' uit met beleidsaanbevelingen en actiepunten voor overheid en politici. Deze notitie trok wel enige aandacht, maar leverde vooralsnog weinig op.

Het kamerlid van GroenLinks Naima Azough gebruikte de notitie bij het stellen van vragen over alfabetisering, in september, aan de staatssecretaris van Onderwijs, mevrouw Nijs.

Publiciteit

Bestuursleden van de stichting en leden van de beleidsgroep Noord-Brabant werkten mee aan informatie over analfabetisme in Nederland en het werk van de stichting op een CD-Rom, uitgebracht in het kader van het Landelijk Actieplan Alfabetisering Autochtonen. Ook werd meegewerkt aan 'Scoop 2', een publicatie van Prisma Brabant in Tilburg over analfabetisme. Een lid van de beleidsgroep werkte mee aan een radiouitzending van de EO tijdens de 'Week van het leren' en een televisiegesprek op SBS-6, opgenomen en uitgezonden op 11 december in het programma Sponsor Bingo Break.

De vertaling 'A Book written by an illiterate person' van 'Het boek van een analfabeet' van Theo Duymelings zorgde voor publiciteit voor de stichting in de Verenigde Staten.

In 2002 werden een 'special' over de landelijke bijeenkomst in Den Haag en een nummer van de 'Nieuwsbrief' uitgebracht.

Deelnemersdag

Op 24 november werd in het in 's-Hertogenbosch de jaarlijkse 'deelnemersdag' of 'ABC-dag' gehouden met als thema 'leren lezen en schrijven een voorrecht'. Er waren ongeveer 200 aanwezigen, uit Noord- en Zuid-Holland, Gelderland, Overijssel, Limburg en Noord-Brabant. De ochtend werd besteed aan drie korte toneelstukjes over het leven van (functioneel) analfabeten, gespeeld door medewerkers van Prisma Brabant. Na elk stuk werd gereageerd en gediscussieerd door de aanwezigen in de zaal.

In de middag waren er werkgroepen en groepsgesprekken met als onderwerpen: ambassadeurs alfabetisering, alfabetisering op het werk, recht of voorrecht?, project Den Haag, de rol van het onderwijs, juridische problemen, landelijk actieplan, website/communicatieplan.

Tot slot van de dag werd de ABC-trofee 2002, een kunstwerk, gemaakt door Janny Roost uit Hoensbroek, uitgereikt. Er waren drie genomineerden: de gemeente Den Haag vanwege de Stedelijke Voorziening 'De Nederlandstalige Hagenaar', Prisma Brabant met het project 'Ambassadeurs Alfabetisering' en Lieke van Gool met het ontwerp 'Licht is communicatie'. Na de presentatie volgde de stemming door alle aanwezigen. De ABC-trofee 2002 werd toegekend aan Prisma Brabant.

Overige activiteiten

Op zaterdag 19 januari 2002 was de tweede dag van een tweedaagse cursus discussie- en vergadertechniek voor de leden van de beleidsgroep en de bestuursleden van de afdeling Limburg van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering. Plaats van samenkomst was het gebouw van Symbiose in Sittard. Mevrouw Joke van Rooijen, medewerker van Symbiose, was cursusleidster. De structuur van de landelijke stichting werd besproken. Het belangrijkste onderwerp was uiteraard de aard van de verschillende taken in de stichting en de verantwoordelijkheden die daarbij horen. De praktijk van het besturen werd geoefend en de gang van zaken bij het vergaderen kwam aan de orde.

Op 3 april waren bestuur en beleidsgroep vertegenwoordigd bij de uitreiking van diploma's aan de 'ambassadeurs alfabetisering'. Dit gebeurde in Roosendaal door prinses Laurentien.

Bijeenkomst in Den Haag. Op 26 april kwamen verschillende groepen die de belangen van de alfabetisering behartigen, bij elkaar op de Stedelijke Voorziening NT1 'De Nederlandstalige Hagenaar' in Den Haag. De Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering en de werkgroep van de Stedelijke Voorziening Den Haag hadden deze bijeenkomst voorbereid. Naast vertegenwoordigers van Den Haag en bestuur, leden van de afdeling Limburg en leden van de beleidsgroep van de stichting waren docenten en cursisten van verschillende ROC's aanwezig: Amsterdam, Gelders Rivierengebied, Twente Plus. Er werd gesproken over vormen van samenwerking, over mogelijke activiteiten, over de landelijke deelnemersdag van de stichting en het Landelijk Actieplan Alfabetisering Autochtonen. In verband met dit laatste onderwerp was Thomas Bersee van het CINOP aanwezig.

In Roermond vond zaterdag 1 juni de eerste (halve) deelnemersdag plaats van de afdeling Limburg van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering. De dag stond in het teken van ontmoeting, publiciteit en discussie en werd bijgewoond door ongeveer zestig cursisten en docenten van alfabetiseringscursussen in Limburg. Ook leden van de beleidsgroep Brabant waren aanwezig.

Op 9 september vertegenwoordigden een bestuurslid en leden van de beleidsgroep de stichting op een bijeenkomst in Amsterdam, waar de stuurgroep van het Landelijk Actieplan de openingsmanifestatie en officiële start organiseerde van het landelijk actieplan.

Verslag project 'Noord-Brabant en het Landelijk Actieplan Alfabetisering Autochtonen'

1. Inleiding

Het project is uitgevoerd door het bestuur van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering en de beleidsgroep Noord-Brabant van de stichting. In de projectperiode maakten Petra Bartelen, Hetty van den Braak, Theo Duymelings, Henk van Iersel, Annemiek Leemans, Cees van Meersbergen, Rob Mol, Anita Ossewaarde, Mien van de Pol, Anke van der Reyt, Frits Vreven, Cees van Vugt en Ferry Westerbrink deel uit van deze beleidsgroep. Zij zijn allen 'ervaringsdeskundigen' in de zin dat zij op latere leeftijd hebben leren lezen, schrijven en / of rekenen of daar nog meer bezig zijn.

Francien Wouters was coördinator van de beleidsgroep tot 1 februari 2004 en Jeanne van Leijssen vanaf die datum. Beiden zijn werkzaam bij Prisma Brabant in Tilburg, Het landelijk bestuur van de stichting bestond uit Jacques Baartmans, voorzitter en waarnemend penningmeester tot 1 mei 2003, Wim Luijendijk, secretaris tot 4 februari 2004; Kees Peijen, penningmeester vanaf 1 mei 2003; Gudrun Gilhuis-Glenthøj, secretaris vanaf 4 februari 2004; Hannie de Heus, afgevaardigde van de afdeling Limburg van de stichting; Cees van Vugt, afgevaardigde van de beleidsgroep Noord-Brabant. Pieter de Graaf was adviseur van de stichting.

Oorspronkelijk was het de bedoeling dat het project uitgevoerd zou worden in de periode 1 augustus 2002 - 31 december 2003. In feite is het project gestart op 1 november 2002. Pas toen was voldoende zekerheid aanwezig over subsidiëring van het project. De projectperiode loopt nu van 1 november 2002 tot 1 september 2004.

Het Landelijk Actieplan ging officieel van start op 8 september 2002. De voorbereiding van de beleidsgroep Noord-Brabant en het bestuur van de stichting op deze start valt dus buiten de projectperiode.

De beleidsgroep Noord-Brabant als geheel vergaderde in de projectperiode veertien keer. Deze vergaderingen werden voorbereid en meestal voorgezeten door de coördinator en enkele keren door de voorzitter van het landelijk bestuur. Zij werden bijgewoond door leden van het landelijk bestuur, een afvaardiging van de afdeling Limburg en de adviseur van de stichting. Het landelijk bestuur zorgde voor verslaglegging van de vergaderingen. Belangrijke agendapunten, betrekking hebben op het onderhavig project, waren de voorbereiding van de deelnemersdagen 2002 en 2003, de activiteiten van de werkgroepen 'politiek', 'publiciteit en werving' en 'preventie', een 'Notitie Alfabetisering 2002' en een nieuwe beleidsnota 'ABC als Deltaplan'. Er waren ook bijeenkomsten van de genoemde werkgroepen en werkgroepen-ad-hoc.

2. Meewerken aan en kritisch volgen van het Landelijk Actieplan Alfabetisering Autochtonen

Bestuursleden en leden van de beleidsgroep namen deel aan de klankbordgroep van het Landelijk Actieplan. Een aanbod van de stichting om deel uit te gaan maken van de stuurgroep van het Landelijk Actieplan werd niet aangenomen door deze stuurgroep. In juni 2004 is de opzet gewijzigd. Er is nu een 'Voortgangsberaad Alfabetisering', geïnitieerd door

het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Daarin heeft een afgevaardigde van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering zitting.

De stichting onderhoudt een goed contact met het in 2004 gestarte nieuwe initiatief onder voorzitterschap van prinses Laurentien, de Stichting Lezen en Schrijven.

In Tilburg werd medewerking verleend aan de voorbereidingen voor een project van de gemeente, het ROC Midden-Brabant en Prisma Brabant. Doel van het project was het vergroten van deelname aan alfabetiseringscursussen. Het ROC Midden-Brabant in Tilburg ging bovendien in op een uitnodiging tot contact. Twee daar getrainde 'ambassadeurs' maken nu deel uit van de beleidsgroep.

In Helmond en omgeving is een lid van de groep actief bij het leggen van contacten met 'Inloop', 'Helmond Actief' en 'Humanitas'. De bedoeling is dat cliënten van deze instellingen de mogelijkheid krijgen een cursus lezen / schrijven/ rekenen te gaan volgen. Als een groep van acht cursisten gevormd kan worden, zal een docent van het ROC de cursus begeleiden. De eerste cursisten hebben zich aangemeld.

De nieuwe directie en het nieuwe bestuur van het ROC Eindhoven zijn per brief benaderd om te bereiken dat de alfabetiseringscursussen voor autochtonen een impuls krijgen. Het resultaat was een gesprek met de coördinatoren van de NT1-opleidingen daar. Vervolgens is een gesprek gevoerd met de wethouder educatie van de gemeente Eindhoven met als resultaat enkele positieve toezeggingen in het belang van de alfabetisering in Eindhoven en omgeving. In Den Bosch werd deelgenomen aan besprekingen, door het gemeentebestuur en het ROC 'Koning Willem I-college' georganiseerd, over een intensievere aanpak van het probleem van het analfabetisme.

Drie leden van de beleidsgroep en een bestuurslid gaven voorlichting over analfabetisme en alfabetisering op een landelijke bijeenkomst van gemeentevoorlichters op het terrein van Sociale Zaken. Deze bijeenkomst vond plaats in Utrecht op 29 januari 2004.

In het kader van de voorbereiding van de 'deelnemersdag 2002' is gebleken dat de vakbond FNV weinig kennis heeft van en nauwelijks aandacht voor de problemen van (functionele) ongeletterdheid. Hetzelfde geldt voor de Landelijke Vereniging voor Sociaal Raadsliedenwerk. Bij beide instellingen is op beter beleid aangedrongen. Een lid van de beleidsgroep en de adviseur van de stichting werkten mee aan een onderzoek naar de manier van werken van Sociaal Raadslieden met analfabete cliënten. Leden van de beleidsgroep onderzochten of het landelijk telefoonnummer (0800 0234444) voor aanmelding voor de NT1-cursussen van de ROC's werkt. Het bleek dat informatie en aanmelding via dit nummer vaak wel, maar niet altijd goed werkt.

Via het e-mailadres en de website van de stichting kwamen tientallen vragen om informatie over analfabetisme in Nederland en over cursussen alfabetisering. Deze werden zo goed mogelijk beantwoord door het bestuur en leden van de beleidsgroep.

Bestuursleden van de stichting en leden van de beleidsgroep Noord-Brabant werkten mee aan een CD-Rom, uitgebracht in het kader van het Landelijk Actieplan. Deze bevat informatie over analfabetisme in Nederland en vermeldt het werk van de stichting. De CD-Rom is naar alle gemeenten in Nederland gestuurd.

Belangrijk is de medewerking van een van de leden van de beleidsgroep bij de programmareeks van ETV Rotterdam 'Blokletters'. Deze reeks, gepresenteerd door Diewertje Blok, gaat over analfabetisme en de oplossingen voor de problemen die daarmee samenhangen, met name het volgen van een cursus.

Een lid van de beleidsgroep werkte mee aan een televisiegesprek op SBS-6, opgenomen en uitgezonden op 11 december 2003 in het programma Sponsor Bingo Break.

Op 15 januari 2003 vond er een trainingsdag presentatie plaats voor leden van de beleidsgroep. De training werd geleid door Helen Beeley van Prisma Brabant. De geslaagde en nuttige dag werd afgesloten met een gezamenlijke maaltijd.

De beleidsgroep Noord-Brabant heeft meegewerkt aan het ontwikkelen van gemakkelijke internetcommunicatie ten behoeve van volwassenen Nederlanders die problemen hebben met lezen en schrijven.

Een interessant contact is dat met de Nederlandse Taalunie. Deze instelling organiseerde diverse bijeenkomsten rondom het uitbrengen van een nota *Laaggeletterd in de lage landen*. Verschillende leden van de beleidsgroep gaven voorlichting over de stichting en over alfabetisering in het algemeen. Dat gebeurde onder meer in Breda voor het Vrouwengilde en in Princenhage voor de KVO Vrouwenbond.

In Den Bosch stond op 6 september 2003 een promotiekraam van de stichting op een informatiemarkt ter gelegenheid van de Week van het Leren. Ook in andere plaatsen, onder andere Goirle en Helmond, werd meegewerkt aan informatiemarkten.

Er werd een nieuwe informatiefolder over de stichting gemaakt. De werkgroep 'publiciteit en werving' besloot een DVD-apparaat aan te schaffen om visueel materiaal te kunnen gebruiken. In 2004 is deze in gebruik genomen.

Leden van de beleidsgroep werkten mee aan informatie over analfabetisme en alfabetisering in wijkbladen en huis-aan-huiskranten, onder andere in Helmond en Tilburg.

Belangrijk was ook de advisering van en actieve deelname aan de SIRE-campagne over alfabetisering, die in juni-augustus 2004 werd voorbereid en per 1 september is gestart.

Tijdens een van de vergaderingen van de beleidsgroep werd aandacht gevraagd voor preventie in de vorm van meer aandacht voor schoolkinderen met lees- en schrijfproblemen. Besloten werd dat de stichting zal aandringen op beter beleid op dit punt, zowel in de nieuwe nota als op deelnemersdagen.

Een lid van de werkgroep 'preventie' werkte mee aan een programma voor schooltelevisie. Ook werden bijeenkomsten over het basisonderwijs bezocht in Breda en Helmond, om daar over preventie te spreken.

3. Beïnvloeden van politieke besluitvorming

Onderzoek door de stichting naar de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen in Nederland voor de verkiezingen van 15 mei 2002 leverde op dat alleen GroenLinks aandacht besteedde aan de problemen van het analfabetisme. In de verkiezingsprogramma's voor de verkiezingen van 22 januari 2003 ontbrak het onderwerp 'analfabetisme' bij alle partijen. Daarom bracht de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering de 'Notitie Alfabetisering 2002' uit met beleidsaanbevelingen en actiepunten voor overheid en politici. Deze notitie trok de aandacht. De woordvoerder van GroenLinks in de Tweede Kamer gebruikte haar bij het stellen van vragen over alfabetisering aan de staatssecretaris van Onderwijs, mevrouw Nijs.

In 2002 en 2003 hebben veel fracties in de Tweede Kamer nieuwe woordvoerders op het terrein van volwasseneneducatie gekregen. De meesten van hen moesten geïnformeerd worden en wegwijs worden gemaakt op het gebied van alfabetisering. Daar heeft de stichting veel aandacht aan besteed.

De nadruk daarbij lag op het samenstellen en uitbrengen van de nieuwe nota met beleidsaanbevelingen van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering. De nota 'ABC als Deltaplan' werd op 22 november tijdens de deelnemersdag gepresenteerd en aangeboden aan het Tweede Kamerlid Aad Mosterd. Er werd ook een samenvatting met hoofdpunten en aanbevelingen gemaakt.

De nota geeft een overzicht van de problemen die met het verschijnsel functioneel analfabetisme van volwassen autochtone Nederlanders samenhangen, voor hen zelf en voor de samenleving, en van ontwikkelingen die zich in de periode 1990-2000 hebben voorgedaan (deel I). Daarna wordt beschreven welke initiatieven in de jaren 2000 tot 2003 zijn genomen en tot welke resultaten die hebben geleid (deel II). Tenslotte volgen voorstellen voor een beleid dat kan leiden tot meer succes bij de aanpak van genoemde problemen dan in het recente verleden (deel III). Deel III eindigt met beleidsaanbevelingen, onder meer: intensieve wervingscampagnes per regio, preventie door tijdige signalering in het onderwijs van mogelijk functioneel analfabetisme, realisering van leerrecht om basisvaardigheden te verwerven, samenwerking van verschillende departementen op dit terrein en het tot stand brengen van een Stimuleringsfonds Alfabetisering Autochtonen.

In de loop van het jaar 2004 bleek dat nieuw overheidsbeleid inzake de WIN-gelden tot gevolg had dat veel gemeenten kortingen gingen toepassen op het educatiebudget. Heel vaak betekent dit dat er bezuinigd wordt op de alfabetiseringstrajecten voor autochtonen. Ook werkt het nadelig voor de doelgroep van de NT1-cursussen uit dat het WEB-budget van de gemeenten voortaan ingezet mag worden in de Brede Doel Uitkering.

Daarom heeft de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering op 18 mei 2004 een petitie aangeboden aan de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in de Tweede Kamer. De kamerleden werden aangespoord om: 1. een krachtige impuls te geven aan het meerjarenbeleid 2003-2006, dat is ingezet, en niet toe te staan dat nieuwe overheidsmaatregelen nadelig werken voor alfabetisering van volwassen Nederlanders; 2. een beleid te bevorderen waardoor initiatieven ten behoeve van (functioneel) analfabeten op lokaal en regionaal niveau worden gestimuleerd en hiervoor geoordeelde middelen beschikbaar te stellen; 3. met hun collega's op andere beleidsterreinen te overleggen met het doel alfabetisering ook prioriteit te geven in de beleidsontwikkeling bij andere ministeries: Binnenlandse Zaken, Economische Zaken, Financiën, Justitie, Sociale Zaken-Werkgelegenheid en Volksgezondheid-Welzijn-Sport. De BVE-Raad ondersteunde deze petitie.

4. Deelnemersdagen

Op 24 november 2002 werd in het Provinciehuis in 's-Hertogenbosch de jaarlijkse 'deelnemersdag' of 'ABC-dag' gehouden. Het thema was: 'leren lezen, schrijven en rekenen een (voor?)recht'. Er waren ongeveer 200 aanwezigen, allen deelnemers aan NT1-cursussen van de ROC's.

De ochtend werd besteed aan drie korte toneelstukjes over het leven van (functioneel) analfabeten, gespeeld door medewerkers van Prisma Brabant. Na elk stuk werd gereageerd en gediscussieerd door de aanwezigen in de zaal.

In de middag waren er werkgroepen en groepsgesprekken met als onderwerpen: ambassadeurs alfabetisering; alfabetisering op het werk; Den Haag als voorbeeld van goed gemeentelijk beleid; is leren lezen, schrijven en rekenen een recht of een voorrecht?; juridische problemen voor analfabeten; het Landelijk Actieplan; rekenen als basisvaardigheid; website-communicatieplan voor mensen die niet goed kunnen lezen en schrijven. In een plenaire bijeenkomst daarna werd verslag uitgebracht van de resultaten van de werkgroepen.

Tot slot van de dag werd de ABC-trofee 2002, een kunstwerk, gemaakt door Janny Roost uit Hoensbroek, uitgereikt. Er waren drie genomineerden: de gemeente Den Haag vanwege de voorziening 'De Nederlandstalige Hagenaar', Prisma Brabant met het project 'Ambassadeurs

Alfabetisering' en Lieke van Gool met het ontwerp "Licht is communicatie'. Na de presentatie volgde de stemming door alle aanwezigen. De ABC-trofee 2002 werd toegekend aan Prisma Brabant.

De deelnemersdag 2003 werd gehouden in het Provinciehuis in Den Bosch op zaterdag 22 november. Bij de ongeveer 250 aanwezigen waren als bijzondere gasten Prinses Laurentien, de commissaris van de Koningin in Noord-Brabant mevrouw Maij-Weggen en burgemeester Rombouts van Den Bosch. Ook de gedeputeerden voor volwassenenonderwijs van Limburg en Noord-Brabant, mevrouw Wolfs en de heer Luijendijk, enkele wethouders Educatie van grote steden en het CDA-Tweede Kamerlid Mosterd waren aanwezig. De cursisten kwamen uit alle delen van het land.

De dag begon met een forum, waarvan Wim van Blerk (lid werkgroep Den Haag), Hannie de Heus (voorzitter van de afdeling Limburg van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering), Anita Ossewaarde (lid van de beleidsgroep Noord-Brabant) en Willem Pedro (lid van de Werkgroep ROC van Amsterdam) deel uitmaakten, onder voorzitterschap van Rob de Haas (eerste coördinator van het Landelijk Actieplan Alfabetisering Autochtonen). Zij gaven voorbeelden van goed en verkeerd beleid inzake alfabetisering en lokten reacties uit van de aanwezigen in de zaal. Met name de aanwezige politici lieten zich verleiden tot het doen van allerlei mooie beloften voor een beter beleid.

Na het forum werd de ABC-trofee 2003 uitgereikt aan de Prinses Laurentien, voor haar activiteiten inzake alfabetisering in Nederland. Het kunstwerk, uitgaande van de letter G, was gemaakt door de Amsterdamse kunstenaar Jur Ringers. Hij had de G als een bronzen golf uitgebeeld, een golf van letters die je kan bedelven, maar ook dragen. Prinses Laurentien dankte uitvoerig voor de trofee en beloofde zich te blijven inzetten voor de alfabetisering. In de middagzitting werd eerst de nieuwe nota van de Stichting ABC, 'ABC als Deltaplan, aangeboden aan Tweede Kamerlid Mosterd.

Daarna las en speelde Jeanne van Leijssen enkele fragmenten uit het boek van Ginette Geenens en Anne Wislez: 'Niemand mocht het weten. Het leven van een laaggeletterde vrouw'.

Vervolgens verspreidden de deelnemers zich in acht werkgroepen: 'Het levensverhaal', 'Plannen in de nieuwe nota', 'Beeldtaal', 'Creatief met taal 1 en 2', 'Rekenen', 'Taalspellen' en 'Netnieuws'. Woordvoerders van deze groepen brachten in het gezamenlijke laatste onderdeel van de dag kort verslag uit. De voorzitter van de stichting vroeg nog even aandacht voor de nota van de stichting en stelde voor alle deelnemers een samenvatting van de nota ter beschikking.

Inhoudelijk jaarverslag 2003 afdeling Limburg

Bestuur

Het bestuur van de afdeling Limburg werd in 2003 gevormd door Hannie de Heus (voorzitter), Theo van Kessel (lid) en Charles Thijssens (secretaris-penningmeester). Een gedeelte van het jaar was ook Peter Moonen lid van het bestuur.

De afdeling werd secretariael ondersteund door Bair Sanders van de Stichting Symbiose in Sittard en inhoudelijk door Jacques Baartmans, voorzitter van het landelijk bestuur van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering.

Hannie de Heus maakte in 2003 deel uit van het landelijk bestuur van de stichting, als afgevaardigde van de afdeling Limburg. Het landelijk bestuur bestond verder uit Jacques Baartmans (voorzitter), Wim Luijendijk (secretaris), Kees Peijen (penningmeester) en Cees van Vugt (afgevaardigde van de afdeling Brabant).

Het bestuur van de afdeling Limburg vergaderde in 2003 zeven keer. Daarbij waren de landelijk voorzitter van de stichting aanwezig en Cees van Vugt namens de afdeling Brabant. Bair Sanders zorgde voor de verslaglegging van deze vergaderingen.

De belangrijkste onderwerpen van deze vergaderingen waren: publiciteit en voorlichting over de stichting en het (functioneel) analfabetisme, belangenbehartiging ten behoeve van de doelgroep van de stichting, versterking van het 'netwerk' van de afdeling Limburg bij gemeenten en instellingen en de 'deelnemersdag' in Sittard (planning, programma, organisatie, publiciteit, evaluatie).

Belangenbehartiging

De afdeling Limburg van de Stichting ABC ging verder met de 'pasjesactie' om mensen die moeite hebben met lezen en schrijven, kaartjes te laten gebruiken. Daarmee kunnen ze aandacht vragen voor hun probleem. Deze actie heeft landelijk de aandacht getrokken. De kaartjes worden door een lid van de afdeling vervaardigd. Inmiddels zijn er duizenden van verspreid. Het Landelijk Actieplan Alfabetisering Autochtonen heeft aangeboden de actie over te nemen, maar slaagde daar uiteindelijk niet in vanwege financiële problemen. De afdeling Limburg maakt de kaartjes, dankzij vrijwilligerswerk van een bestuurlid, voor bijna geen geld.

Het afdelingsbestuur bezocht scholen in heel Limburg (ROC's, AOC in Heerlen) om de cursisten van NT1-cursussen voorlichting te geven over het werk van de stichting en om zich te informeren over de gang van zaken bij deze cursussen. Als gevolg daarvan werd enkele keren aan individuele cursisten hulp geboden en advies gegeven. De afdeling heeft de besturen en docenten van de ROC's steeds gewezen op de wervingsmethoden zoals die in de gemeente Helmond zijn toegepast en beschreven.

Het stichtingsbestuur en de afdeling Limburg hebben gepleit voor instandhouding van een NT1-cursus in Tegelen, maar zonder succes.

Er is contact geweest met verschillende bedrijven om aandacht te vragen voor het verschijnsel (functioneel) analfabetisme bij werknemers.

Vanuit de afdeling is het Ministerie van O, C en W benaderd om aandacht te vragen voor preventie. De afdeling pleitte voor zorgvuldig onderzoek bij leerlingen van basisscholen om tijdig lees- en schrijfproblemen te signaleren. Het ministerie heeft positief gereageerd.

Publiciteit en voorlichting

In 2003 heeft de afdeling vaak kunnen zorgen voor publiciteit via de media. Er is verschillende keren meegewerkt aan programma's van Radio L1 (onder andere in het 'Balkon van Limburg') en de lokale radio in Venlo. Provinciale en plaatselijke bladen hebben na bemiddeling van het bestuur van de afdeling Limburg gepubliceerd over de problemen van het analfabetisme. Een van de bestuursleden is geïnterviewd door het Limburgs Dagblad, De Limburger en de Maas- en Geleenbode en bij een bezoek aan een manifestatie in Den Haag ook door de landelijke pers. Verschillende media hebben aandacht gegeven aan de deelnemersdag in Sittard.

Bestuursleden van de afdeling hebben in verschillende gemeenten, onder andere in Maastricht (bij het project 'Trajekt'), Venlo en Beek, informatie gegeven en toespraken gehouden over het werk van de stichting.

De informatiestand van de afdeling Limburg voor het grote publiek is uitgebreid. De kraam wordt gebruikt bij activiteiten en manifestaties, op scholen en op voorlichtingsmarkten. Het materiaal wordt geregeld vernieuwd en aangepast aan het beoogde doel. Het gaat om informatie die het verschijnsel (functioneel) analfabetisme meer bekend maakt en om het bereiken van de doelgroep zelf, die attent wordt gemaakt op de mogelijkheid om cursussen te volgen.

Een belangrijk voorlichtingsmiddel voor cursisten van de ROC's is een deelnemerskrant, die in 2003 voor het eerst samengesteld is. Daarin staat informatie over de stichting ABC en de afdeling Limburg. Bovendien hebben de cursisten zelf de gelegenheid bijdragen te leveren. De afdeling werkt ook mee aan de landelijke Nieuwsbrief van de stichting.

Versterking van het 'netwerk' van de stichting en de afdeling

Twee bestuursleden van de afdeling hebben periodiek overleg met docenten/medewerkers educatie van de ROC's in Limburg, dat wil zeggen Leeuwenborghopleidingen, Gildeopleidingen en het Arcuscollege in Heerlen. Van de ROC's nemen vijf vertegenwoordigers deel aan dit overleg, dat in 2003 vijf keer heeft plaatsgevonden. De voorzitter van het landelijk bestuur van de Stichting ABC is bij deze bijeenkomsten aanwezig. Onderwerpen van deze vergaderingen waren: wervingsmethoden voor de NT1-cursussen en de rol van de Stichting ABC daarbij; voorlichtingsactiviteiten over alfabetisering; mogelijkheden voor een training voor 'ambassadeurs alfabetisering' in Limburg; contacten met PABO's in Limburg; een deelnemerskrant; de zin van een onderzoek naar analfabetisme in Limburg; de deelnemersdag; activiteiten op 8 september, de 'dag van de alfabetisering'; de subsidieverwerving bij de gemeenten. Deze besprekingen verlopen in een goede sfeer en zijn van belang voor het draagvlak van de stichting bij de ROC's.

Het ROC in Roermond is op 6 februari 2003 nog speciaal bezocht door een bestuurslid om te spreken over de wervingsmethoden in Helmond en de publicaties daarover. Verder is van belang het artikel over het werk van de afdeling in *Informail*, personeelsblad van de Leeuwenborghopleidingen van februari 2003.

Een ander belangrijk netwerk zijn de gemeenten in Limburg. Het landelijk bestuur heeft samen met de afdeling Limburg veel energie en tijd besteed aan het versterken van de contacten met de gemeenten.

Aan acht gemeenten (Venray, Venlo, Weert, Roermond, Sittard-Geleen, Heerlen, Kerkrade en Maastricht) is subsidie gevraagd voor het jaar 2004. In april/mei 2003 zijn brieven aan deze gemeenten verzonden. In oktober is een tweede verzoek om subsidie uitgegaan, voorzien van het werkplan 2004. In de laatste maanden van 2003 werd het subsidieverzoek afgewezen door de gemeenten Venray en Maastricht. Tegen beide beslissingen tekende de stichting bezwaar aan. De voorzitter van de stichting heeft de bezwaren toegelicht tijdens een hoorzitting in Maastricht op 20 november. De nadruk daarbij lag op de toegevoegde waarde die de Stichting ABC biedt: contacten met bedrijven voor cursussen 'op de werkvloer', het inzetten van 'ambassadeurs alfabetisering', het geven van deskundige informatie voor de doelgroep en deskundigheid in het organiseren van conferenties en werkdagen op het gebied van alfabetisering. De hoorzitting in Venray vindt plaats in 2004. De afdeling Limburg heeft besloten steeds bezwaar aan te tekenen tegen eventuele afwijzingen. De bedoeling is te pleiten voor toekenning van subsidie, maar daarnaast kunnen de bekendheid en goodwill van de stichting bij de gemeenten toenemen.

Ook los van de subsidieverzoeken onderhield de afdeling Limburg contact met diverse gemeenten en gemeenteraden: Venlo, Weert, Beek en Roermond. Verzoeken om spreektijd tijdens raads- en commissievergaderingen zullen vermoedelijk in 2004 gehonoreerd worden.

Samen met een docent van het ROC Venlo heeft een bestuurslid de PABO in Venlo bezocht om daar aan de studenten voorlichting te geven over analfabetisme en te pleiten voor een keuzestudietaak (functioneel) analfabetisme.

Andere netwerkcontacten zijn het bezoek aan een pastor en ontmoetingen met directies en personeelsfunctionarissen van verschillende bedrijven.

Deelnemersdag 2003

De Limburgse deelnemersdag werd gehouden op 14 juni in het gebouw van de Leeuwenborghopleidingen in Geleen. Doel van de dag, georganiseerd voor mensen die niet goed kunnen lezen, schrijven en/of rekenen, was: ontmoeting, ontspanning, uitwisselen van informatie en publiciteit. Ongeveer 70 cursisten en docenten waren aanwezig.

De afdelingsvoorzitter Hannie de Heus opende de dag. Daarna sprak Thomas Bersee, coördinator van het Landelijk Actieplan Alfabetisering Autochtonen. In zijn toespraak ging hij in op het percentage (functioneel) analfabeten in Nederland, het benaderen van politici, media en doorverwijzers (artsen, welzijnswerkers etc.), de kaartjesactie en het landelijk telefoonnummer. Ook maakte hij melding van de plannen op 8 september en de rol van prinses Laurentien bij de activiteiten.

In de discussie daarna ging het vooral over preventie en het feit dat nog steeds veel leerlingen het basisonderwijs verlaten, zonder goed te kunnen lezen, schrijven en rekenen, ongeveer 7%. Wat is hieraan te doen? Verder ging het over mogelijkheden die bedrijven moeten bieden om onder werktijd cursussen lezen en schrijven te volgen. Ook de werkgever heeft er voordeel van als mensen in zijn bedrijf zo'n cursus volgen. Het lijkt erop of alleen WSW-bedrijven dit door hebben.

Vervolgens gaf Ria Janssen van de firma Lexima een demonstratie van de 'readingpen'. Lezen en spraak worden in deze pen gecombineerd: als je met de pen over een moeilijk

woord gaat, wordt dat woord door de pen uitgesproken. Het is dus een nuttig hulpmiddel bij het lezen.

Daarna waren er workshops. Een groep oefende met de readingpen. Die werd als heel handig ervaren, maar de prijs is een belemmering voor aanschaf. Een andere groep werkte met woordspellen, zoals vloerscrabble en het blind voelen van letters. Ook was er een groep bij 'Netnieuws'. Hier werd een demonstratie gegeven wat je kunt doen op Internet. Bijvoorbeeld een eenvoudige krant lezen met het dagelijkse nieuws en chatten. De tekst op het scherm wordt uitgesproken, als je de woorden aanklikt waar je problemen mee hebt.

De volgens de deelnemers goed georganiseerde, geslaagde dag werd afgesloten met een lunch, waarbij Willy Lagrené de achtergrondmuziek verzorgde.

Overige activiteiten

De bestuursleden hebben deelgenomen aan een ééndaagse training 'ambassadeurs alfabetisering', samen met de beleidsgroep Brabant van de stichting. Deze training was gericht op spreken in het openbaar, het geïnterviewd worden en het meewerken aan radio- en TV-programma's.

Een lid van de afdeling woonde een driedaagse conferentie bij in Bernburg (Duitsland), georganiseerd door het Bundesverband Alphabetisierung Deutschland. Dit was in het kader van 25 jaar alfabetisering in Duitsland. Samen met andere betrokkenen van de Stichting ABC en Duitse 'Botschafter' verzorgde hij een workshop over werving voor cursussen. Dit Limburgse afdelingslid trad op als tolk tijdens deze conferentie in het contact tussen Nederlandse en Duitse deelnemers.

De afdeling werkte mee aan activiteiten buiten de provincie. Een bestuurslid verzorgde een voorlichtingsactiviteit in Asten en twee leden richtten, samen met de beleidsgroep Brabant, een informatiestand in tijdens de 'week van het leren' in Den Bosch.

Het bestuur van de afdeling Limburg woont de maandelijkse vergaderingen bij van de beleidsgroep Brabant.

Het afdelingsbestuur verzorgde de deelname uit Limburg aan de jaarlijkse deelnemersdag van de Stichting ABC in Den Bosch op 22 november. Dat betekende dat een bus de ongeveer dertig Limburgse deelnemers ophaalde en thuisbracht. Ook enkele bestuurders (onder anderen gedeputeerde mevrouw O. Wolfs) waren aanwezig. De deelnemersdag had onder meer als programmapunt een forum over alfabetisering, waarvan afdelingsvoorzitter mevrouw Hannie de Heus deel uitmaakte. Het ROC Sittard zorgde voor materiaal voor de workshops 'Taalspellen'.

De Stichting ABC werkt aan het tot stand brengen van internetcommunicatie, waarmee de afdelingen contact met elkaar kunnen onderhouden, kunnen vergaderen, nieuws kunnen uitwisselen en informatie kunnen geven. Dit systeem moet ook bruikbaar zijn voor mensen die problemen hebben met lezen en schrijven. Dit gebeurt doordat geschreven tekst ook kan worden gehoord. De bedoeling is dat op deze manier ook de website van de stichting voor (functioneel) analphabeten toegankelijk wordt. De afdeling Limburg draagt bij aan het tot stand komen van deze internetcommunicatie. Er is tweemaal een experimentele 'chatvergadering' gehouden en er was een bijeenkomsten met andere afdelingen van de stichting.

Voor het contact houden met het landelijk netwerk alfabetisering zijn twee leden van de afdeling aangesloten bij de 'klankbordgroep' van het Landelijk Actieplan Alfabetisering Autochtonen.

Inhoudelijk jaarverslag 2004 afdeling Limburg

Bestuur

Het bestuur van de afdeling Limburg werd in 2004 gevormd door Hannie de Heus (voorzitter), Theo van Kessel (lid) en Charles Thijssens (secretaris-penningmeester). Een gedeelte van het jaar, vanaf september, waren Annie Drezens en Piet Willems eveneens lid van het bestuur.

De afdeling werd secretariael ondersteund door Lilian de Graaf van de Stichting Symbiose in Sittard en inhoudelijk door Jacques Baartmans, voorzitter van het landelijk bestuur van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering.

Hannie de Heus maakte in 2004 deel uit van het landelijk bestuur van de stichting, als afgevaardigde van de afdeling Limburg. Het landelijk bestuur bestond verder uit Jacques Baartmans (voorzitter), Gudrun Gilhuis (secretaris), Kees Peijen (penningmeester) en Cees van Vugt (afgevaardigde van de afdeling Brabant).

Het bestuur van de afdeling Limburg vergaderde in 2004 acht keer. Daarbij waren de landelijk voorzitter van de stichting en Cees van Vugt (januari - maart) en vanaf maart Theo Duymelings namens de afdeling Brabant aanwezig. Lilian de Graaf zorgde voor de verslaglegging van deze vergaderingen.

De belangrijkste onderwerpen van deze vergaderingen waren: publiciteit en voorlichting over de stichting en het (functioneel) analfabetisme, belangenbehartiging ten behoeve van de doelgroep van de stichting, versterking van het netwerk van de afdeling Limburg bij gemeenten en instellingen, de 'deelnemersdag' in Maastricht (planning, programma, organisatie, publiciteit, evaluatie) en het organiseren van een conferentie voor de gemeenten in Limburg over alfabetisering, samen met de Provincie.

Op 8 september werden drie bestuursleden van de afdeling Limburg door het bestuur van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering onderscheiden met de eretitel 'pionier van de alfabetisering'. Deze gebeurtenis vond plaats in Eindhoven op de Internationale Dag van de Alfabetisering.

Belangenbehartiging

De afdeling Limburg heeft op 7 januari 2004 contact opgenomen met de Nederlandse Spoorwegen om te bereiken dat peronen met een leesprobleem niet onder de nieuwe boeteregeling van de NS zouden vallen, als ze een vervoersbewijs moeten kopen aan het loket. Dit heeft tot een positief resultaat geleid.

Medewerking is verleend aan een actie van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering op 18 mei in het gebouw van de Tweede Kamer. Daar werd een petitie aangeboden aan de Onderwijscommissie, waarin gepleit werd voor een beter overheidsbeleid inzake alfabetisering.

Twee bestuursleden hebben over analfabetsime gesproken op een bijeenkomst van Rabobank Foundation in De Bilt, ter gelegenheid van het dertigjarig bestaan van deze instelling. Een ander contact met het bedrijfsleven was een brief aan Maxwell BV in Panningen.

In aansluiting op de actie van vorige jaren zijn de kaartjes met de tekst 'Ik heb moeite met lezen en schrijven' door de afdeling verder verspreid.

Publiciteit en voorlichting

In 2004 heeft de afdeling vaak kunnen zorgen voor publiciteit via de media. Op 3 april 2004 publiceerde het Limburgs Dagblad een bericht over analfabetisme, opgesteld door het bestuur van de afdeling. Er is verschillende keren meegewerkt aan programma's van Radio L1 (onder andere in het 'Balkon van Limburg') en de lokale radio in Venlo.

Het materiaal voor de informatiestand van de afdeling Limburg voor het grote publiek is uitgebreid. De kraam wordt gebruikt bij activiteiten en manifestaties, op scholen en op voorlichtingsmarkten. Het materiaal wordt geregeld vernieuwd en aangepast met informatiefolders en boekjes voor een groot publiek. Het gaat om informatie die het verschijnsel (functioneel) analfabetisme meer bekend maakt en om het bereiken van de doelgroep zelf, die attent wordt gemaakt op de mogelijkheid om cursussen te volgen. Een belangrijk voorlichtingsmiddel voor cursisten van de ROC's is een deelnemerskrant. Daarin staat informatie over de stichting ABC en de afdeling Limburg. Bovendien hebben de cursisten zelf de gelegenheid bijdragen te leveren. De afdeling werkt ook mee aan de landelijke Nieuwsbrief van de stichting.

De stichting streeft naar vermelding in gemeentegidsen. En in Venlo is op 10 mei een informatieve bijeenkomst geweest, waarin het afdelingsbestuur de gemeenteraad voorlichting heeft gegeven over analfabetisme. Op 6 oktober werkte de afdeling mee aan de manifestatie 'Kijk eens naar Venlo', met als thema: investeren in educatie loont.

Op 28 mei heeft de afdeling meegewerkt aan de presentatie van ROC Leeuwenborgh Opleidingen ter versterking van de public relations.

Versterking van het 'netwerk' van de stichting en de afdeling

Het bestuur van de afdeling heeft periodiek overleg met docenten/medewerkers educatie van de ROC's in Limburg, dat wil zeggen Leeuwenborghopleidingen, Gildeopleidingen en het Arcuscollege in Heerlen. Van de ROC's nemen vijf vertegenwoordigers deel aan dit overleg, dat in 2004 drie keer heeft plaatsgevonden. De voorzitter van het landelijk bestuur van de Stichting ABC is bij deze bijeenkomsten aanwezig. Onderwerpen van deze vergaderingen waren: wervingsmethoden voor de NT1-cursussen en de rol van de Stichting ABC daarbij; voorlichtingsactiviteiten over alfabetisering, onder andere met behulp van een educatief TV-programma; de training voor 'ambassadeurs alfabetisering' in Venlo; contacten met PABO's in Limburg; de deelnemersdag; activiteiten op 8 september, de 'dag van de alfabetisering'; de subsidieverwerving bij de gemeenten. Deze besprekingen verlopen in een goede sfeer en zijn van belang voor het draagvlak van de stichting bij de ROC's.

Een ander belangrijk netwerk zijn de gemeenten in Limburg. Het landelijk bestuur heeft samen met de afdeling Limburg veel energie en tijd besteed aan het versterken van de contacten met de gemeenten, onder andere in Venlo en Beek.

Aan acht gemeenten (Venray, Venlo, Weert, Roermond, Sittard-Geleen, Heerlen, Kerkrade en Maastricht) was subsidie gevraagd voor het jaar 2004. Enkele van deze aanvragen zijn in de loop van 2004 afgehandeld.. De afdeling Limburg had besloten steeds bezwaar aan te tekenen tegen eventuele afwijzingen. De bedoeling was te pleiten voor toekenning van subsidie, maar daarnaast om de bekendheid en goodwill van de stichting bij de gemeenten te doen toenemen. De nadruk bij de hoorzittingen lag op de toegevoegde waarde die de Stichting ABC biedt: contacten met bedrijven voor cursussen 'op de werkvloer', het inzetten

van 'ambassadeurs alfabetisering', het geven van deskundige informatie voor de doelgroep en deskundigheid in het organiseren van conferenties en werkdagen op het gebied van alfabetisering. In de laatste maanden van 2003 werd het subsidieverzoek afgewezen door de gemeenten Venray en Maastricht. De voorzitter van de stichting lichtte de subsidieaanvraag toe tijdens een hoorzitting in Maastricht op 20 november 2003, overigens zonder succes. De hoorzitting in Venray vond plaats op 2 februari 2004 en leidde tot een afwijzing om formele redenen. Op de hoorzitting in Weert, 14 januari 2004, werd gesteld dat de gemeente veel aandacht besteedt aan alfabetisering. De gemeente gaf aan dat contact met de Stichting ABC op prijs werd gesteld. Het subsidieverzoek werd echter afgewezen. Hetzelfde gebeurde na hoorzittingen in Sittard-Geleen op 19 februari en Heerlen op 26 april 2004. Een geplande hoorzitting in de gemeente Kerkrade is niet doorgegaan, omdat een nieuw besluit zou worden genomen. Daarna is van deze gemeente geen bericht meer gekomen. De gemeente Roermond heeft alleen een ontvangstbevestiging van de subsidieaanvraag gestuurd. De gemeente Venlo tenslotte heeft het subsidieverzoek afgewezen, maar bemiddelde wel in een gift van het bedrijfsleven aan de Stichting ABC. Ook vanwege andere activiteiten van deze gemeente op het gebied van alfabetisering zag de afdeling Limburg van de stichting wat Venlo betreft af van het indienen van een bezwaarschrift.

In overleg en samenwerking met de Provincie Limburg heeft de afdeling Limburg van de Stichting ABC voorbereidingen getroffen voor een conferentie voor de gemeenten in Limburg over analfabetisme en de rol die gemeenten kunnen spelen bij de terugdringing daarvan, dus bij de alfabetisering. Het doel daarvan was het probleem van analfabetisme een hogere prioriteit te geven op de politieke agenda van de Limburgse gemeenten. Tevens zou een financieel draagvlak gecreëerd kunnen worden voor de stichting bij de gemeenten.

Het Provinciehuis in Maastricht werd gekozen als locatie en de geplande datum was donderdag 21 oktober 2004. Het programma werd vastgesteld, de medewerkers aan het programma werden aangetrokken en de uitnodigingen zijn verstuurd. Vanwege gebrek aan respons werd de conferentie uitgesteld.

Deelnemersdag 2004

De Limburgse deelnemersdag werd gehouden op 19 juni in het gebouw van ROC Leeuwenborghopleidingen Unit Educatie, Professor Pieter Willemsstraat 39 in Maastricht. Het motto van de dag was: 'De groeten uit Maastricht'. Doel van de dag, georganiseerd voor mensen die niet goed kunnen lezen, schrijven en/of rekenen, was: ontmoeting, ontspanning, uitwisselen van informatie en publiciteit. Ongeveer 70 cursisten en een tiental docenten waren aanwezig. Daarnaast een aantal gasten.

De afdelingsvoorzitter Hannie de Heus opende de dag.

Daarna sprak mevrouw F. Louvenberg, directeur van ROC Leeuwenborgh Opleidingen. Zij ging in op de belangrijke rol van de Unit Educatie voor 'permanente educatie'. Alfabetisering staat daarbij hoog in het vaandel, volgens haar. Een groot aantal cursisten volgt de lees- en schrijflessen en er is een actief wervingsbeleid voor kansarme groepen. Er zijn in Maastricht en Sittard samen 16 groepen. Dit is het dubbele van het landelijk gemiddelde. Leermiddelen en leeromgeving zijn afgestemd op de doelgroep. Mevrouw Louvenberg benadrukte nogmaals het grote belang van deze cursussen, spoorde de aanwezigen aan zich bewust te zijn van hun mogelijkheden als 'ambassadeur' en wenste ieder een geslaagde dag toe.

Vervolgens voerde mevrouw O. Wolfs, gedeputeerde Welzijn van de Provincie Limburg. Zij ging in op de grote betekenis van het geschreven woord in de communicatie. Dat geldt ook voor de Provincie: website, advertenties, formulieren, invullijsten voor subsidies, rapporten

en verslagen. De Provincie beseft dat iedereen gelijke kansen zou moeten hebben in deze op communicatie gerichte wereld. Een gebaar om dat te onderstrepen is de subsidie van de Provincie Limburg voor de Stichting ABC, ook in 2004. De stichting is een toegevoegde waarde voor het zichtbaar maken, erkennen, stimuleren en maatschappelijk activeren van een kwetsbare groep, namelijk analfabeten in Limburg. Participatie van deze doelgroep aan de Limburgse samenleving dient te worden bevorderd. Dat geldt ook voor veel jongeren. Ook bij hen komt analfabetisme veelvuldig voor. Blijven ijveren voor alfabetisering is een belangrijke taak en verantwoordelijkheid voor de overheid.

De voorzitter van het landelijk bestuur van de Stichting ABC, Jacques Baartmans, complimenteerde het bestuur van de afdeling Limburg met hun inzet en de tot nu toe bereikte resultaten.

Daarna waren er workshops, die met medewerking van mevrouw M. Berger (ROC Leeuwenborgh Opleidingen) waren georganiseerd. 1. 'De groeten uit Maastricht'. Met behulp van de computer konden ansichtkaarten worden ontworpen en verstuurd of afgedrukt. 2. 'De sprekende computer'. De deelnemer kon een tekst op computer schrijven, die vervolgens werd uitgesproken door de computer, zodat de schrijver kon controleren of zijn tekst correct geschreven was. 3. 'Netnieuws'. Op deze internetkrant kon je de tekst lezen of laten voorlezen. Je kon chatten over het thema van het bericht of je mening geven in het gastenboek. 4. Maastrichts lesmateriaal. Je kon kennis nemen van het lesmateriaal van de cursisten in Maastricht, onder andere het circuitmodel, en daar uitleg over krijgen. 5. Maak kennis met een Limburgse schrijver. Christine Crutzen sprak met deelnemers en las voor uit eigen werk. Ook ging zij aan het werk met deelnemers, om samen een verhaal te schrijven. 6. Letterenganzensbord en andere spellen. Deelnemers gingen creatief om met taal, woorden en letters. 7. Nieuwe computerprogramma's. De Stichting Onderwijs Werkgroep uit Roermond presenteerde de nieuwste taal- en rekenprogramma's. Daarmee kon worden geoefend.

Na de lunch was er een wandeling onder leiding van twee gidsen door cultureel Maastricht als laatste programmaonderdeel van deze zeer geslaagde deelnemersdag.

Overige activiteiten

De afdeling werkte mee aan activiteiten buiten de provincie of was daar aanwezig. Onder meer bij de start van de Stichting 'Lezen en Schrijven' op 27 mei, een instelling die een ontmoetingsplaats wil zijn voor alle initiatieven op het gebied van alfabetisering in Nederland.

Het bestuur van de afdeling Limburg woont de maandelijkse vergaderingen bij van de beleidsgroep Brabant.

Het afdelingsbestuur werkte mee aan de organisatie van de landelijke deelnemersdag deelnemersdag van de Stichting ABC in Den Bosch op 27 november. Dat betekende ook dat de afdeling ervoor zorgde dat een bus een aantal Limburgse deelnemers ophaalde en thuisbracht. De deelnemersdag had onder meer als programmapunt een forum over de rol van de gemeente bij alfabetisering, waarvan afdelingsvoorzitter mevrouw Hannie de Heus deel uitmaakte. De afdeling Limburg verzorgde een informatiestand bij deze gelegenheid.

De Stichting ABC werkt aan het tot stand brengen van internetcommunicatie, waarmee de afdelingen contact met elkaar kunnen onderhouden, kunnen vergaderen, nieuws kunnen uitwisselen en informatie kunnen geven. Dit systeem moet ook bruikbaar zijn voor mensen die problemen hebben met lezen en schrijven. Dit gebeurt doordat geschreven tekst ook kan worden gehoord. De bedoeling is dat op deze manier ook de website van de stichting voor

(functioneel) analfabeten toegankelijk wordt. De afdeling Limburg draagt bij aan het tot stand komen van deze internetcommunicatie.

Verslag beleidsgroep Brabant 1 september 2004 - 30 september 2006

Algemeen

In deze periode stond uitvoering van het project 'ABC als Deltaplan in Noord-Brabant' voorop. Dit project is gesubsidieerd door de provincie Noord-Brabant. Het werd uitgevoerd door het bestuur van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering en de beleidsgroep Noord-Brabant van de stichting. In de projectperiode maakten Petra Bartelen, Hetty van den Braak, Theo Duymelings, Henk van Iersel, Annemiek Leemans, Cees van Meersbergen (tot 23 april 2005), Anita Ossewaarde, Mien van de Pol, Anke van der Reyt, Frits Vreven, Cees van Vugt en Ferry Westerbrink deel uit van deze beleidsgroep. Zij zijn allen 'ervaringsdeskundigen' in de zin dat zij op latere leeftijd hebben leren lezen, schrijven en / of rekenen of daar nog meer bezig zijn.

Jeanne van Leijssen was coördinator, geassisteerd door Ilona Vorstenbosch. Zij zijn beiden werkzaam bij Prisma Brabant in Tilburg.

Het landelijk bestuur van de stichting bestond uit Jacques Baartmans, voorzitter; Kees Peijen, penningmeester; Gudrun Gilhuis-Glenthøj, secretaris; Hannie de Heus, afgevaardigde van de afdeling Limburg van de stichting; Cees van Vugt, afgevaardigde van de beleidsgroep Noord-Brabant. Vanaf 4 maart 2005 maakten ook Hank Gronheid als lid en Willem Pedro als afgevaardigde van de afdeling Amsterdam/Noord-Holland deel uit van het landelijk bestuur. Pieter de Graaf was adviseur van de stichting.

Twee personen van de stichting kregen in 2006 een koninklijke onderscheiding vanwege hun inzet als vrijwilliger voor de alfabetisering. Theo Duijmelings werd op 28 april onderscheiden en Jacques Baartmans op 8 september.

Oorspronkelijk was het de bedoeling dat het project uitgevoerd zou worden in de periode 1 mei 2004 - 31 december 2005. In feite is het project gestart op 1 september 2004. Pas toen was voldoende zekerheid aanwezig over subsidiëring van het project. Het project werd verschoven naar de periode van 1 september 2004 tot 31 december 2005.

Per brief van 4 maart 2006 werd aan de provincie Noord-Brabant gevraagd of het project mocht doorlopen tot 1 oktober 2006. Op 8 september 2006 zou de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering 10 jaar bestaan. Ter gelegenheid daarvan wilde de beleidsgroep Brabant een conferentie organiseren over alfabetisering in Brabant, als afsluiting van de projectperiode. De provincie Noord-Brabant gaf op 23 maart daarvoor schriftelijk toestemming.

De beleidsgroep Noord-Brabant als geheel vergaderde in de projectperiode negentien keer. Deze vergaderingen werden voorbereid en meestal voorgezeten door de coördinator en een enkele keer door de voorzitter van het landelijk bestuur. Leden van de beleidsgroep werden betrokken bij de presentatie van de agendapunten. De vergaderingen werden bijgewoond door leden van het landelijk bestuur, een afvaardiging van de afdeling Limburg en de adviseur van de stichting. Het landelijk bestuur zorgde voor verslaglegging van de vergaderingen. Eén keer werd het verslag gemaakt door Ilona Vorstenbosch van Prisma Brabant.

Belangrijke agendapunten, betrekking hebben op het gesubsidieerde project, waren de voorbereiding van de landelijke deelnemersdagen 2004, 2005 en 2006, de activiteiten van de werkgroepen 'politiek', 'publiciteit en werving' en 'preventie' (vanaf 1 september 2006

werkgroep 'voorlichting' genoemd), en het aandacht vragen voor de beleidsnota 'ABC als Deltaplan'. Deze beleidsnota werd in 2006 herzien en opnieuw uitgegeven te gelegenheid van de conferentie van 8 september.

De vergaderingen in 2006 waren grotendeels gewijd aan voorbereiding en nabespreking van de conferentie 'ABC in Brabant'.

Een ander onderwerp dat op de vergaderingen ter sprake kwam, was de verhouding van de leden van de beleidsgroep met de 'ambassadeurs alfabetisering'. Verschillen tussen beleidsgroepen en afdelingen van onze stichting en de 'ambassadeurs alfabetisering': de ambassadeurs volgden training bij een ROC en werken onder begeleiding van een docent van een ROC; de leden van de Stichting ABC werken zelfstandig onder verantwoordelijkheid van de stichting. 'Pioniers' zijn leden van de stichting die geen ambassadeurscertificaat hebben of op 8 september 2004 nog niet hadden.

Ook kwam het standpunt van de stichting over vrijwilligerswerk aan de orde. Dat leidde tot de conclusie: afwijzen van vrijwilligerswerk, waar nu professioneel gewerkt wordt, dus geen docenten als vrijwilligers. Wel is de stichting voorstander van deskundig begeleid vrijwilligerswerk voor activiteiten die als ondersteuning gezien kunnen worden van professionele cursussen.

Enkele ander belangrijke onderwerpen waren: een bespreking van de methode van Joanna Verhulst: leren lezen in tien uur; bespreking van het "Aanvalsplan Laaggeletterdheid 2006-2010. Van A tot Z.", uitgebracht door het ministerie van O.C.&W; nominatie van het project van de voedselbank Helmond voor de landelijke alfabetiseringsprijs; kennismaking met de onderwijsmethode 'Iederwijs': een inleiding over de werkwijze, die misschien ook voor volwassenen geschikt is; planning van activiteiten na 1 oktober en in samenhang daarmee het aanvragen van subsidie bij de provincie Noord-Brabant; een vragenlijst over welke onderwerpen belangrijk zijn voor laaggeletterden; bespreken van het idee om te komen tot een 'rijdende schoolbus' waarin les gegeven kan worden voor cursisten in wijken en dorpen; bespreking van het jaarverslag; bespreking van een vragenlijst over onderwerpen waar ongeletterden belangstelling voor hebben.

Er waren ook bijeenkomsten van de genoemde werkgroepen en werkgroepen-ad-hoc, bijvoorbeeld voor de organisatie van de jaarlijkse landelijke deelnemersdag en de conferentie van 8 september.

Een lid van de beleidsgroep vertegenwoordigde de groep bij vergaderingen van de afdeling Limburg van de stichting.

Op 30 september 2004 waren enkele leden aanwezig bij de opening van de ROC-vestiging "Kenniscentrum Alfabetisering Nederlandssprekenden", Eerste Helmersstraat in Amsterdam. Op 4 maart 2005 vond de officiële aansluiting plaats van de afdeling Amsterdam/Noord-Holland bij de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering. Bij deze gelegenheid werden ook de certificaten 'Ambassadeur alfabetisering' uitgereikt aan de cursisten van het KAN die de training hadden gevolgd en nu de afdeling Amsterdam/Noord-Holland vormen. Enkele leden en de coördinator van de beleidsgroep Brabant en een afvaardiging van het bestuur waren daarbij aanwezig.

De beleidsgroep of het bestuur waren eveneens vertegenwoordigd bij de certificatsuitreikingen 'ambassadeur alfabetisering' in Hengelo, Roosendaal en Lelystad.

Een docent van ROC Flevoland informeerde naar aansluiting bij Stichting ABC. Een lid van de beleidsgroep en een lid van het bestuur hebben deze informatie gegeven in Zwolle.

Daarbij was ook een vertegenwoordiging van het ROC Twente aanwezig. Doel van het overleg was te komen tot een afdeling Overijssel-Flevoland.

Bestuursleden van de stichting namen deel aan het 'Voortgangsberaad Alfabetisering',

geïnitieerd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Daarin heeft een afgevaardigde van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering zitting.

De stichting onderhoudt ook een goed contact met de in 2004 onder voorzitterschap van prinses Laurentien gestarte Stichting Lezen en Schrijven, de uitvoerders van het Landelijk Actieplan Alfabetisering Autochtonen (CINOP), de Werkgroep BAN (Belangenbehartiging Autochtone Nederlanders) in Den Haag en de Stichting 'Eenvoudig Communiceren' in Amsterdam.

Er was contact met de provincie Noord-Brabant in verband met activiteiten voor werkgelegenheid voor laagopgeleiden.

Preventie, voorlichting en belangenbehartiging

Leden van de beleidsgroep werkten mee aan de conferentie op 11 mei 2005 in Venlo over alfabetisering.

De stichting werkte door advies en bijdragen mee aan een handleiding voor 'doorverwijzers', uitgegeven door CINOP.

Er werd contact onderhouden met de netwerkdocente van het ROC Midden Brabant, Anette Konings.

Leden van de werkgroep 'preventie' verzorgden een lezing voor het CWI Rucphen en gaven informatie bij Workstar in Breda over begeleiding naar werk.

Een lid van de beleidsgroep was enkele keren aanwezig in Tiel, Den Haag en afsluitend in Amsterdam bij CWI-arbeidsbureaus om informatie voor het grote publiek te beoordelen op duidelijkheid. Dit gebeurde in samenwerking met CINOP.

Twee leden werkten mee aan het leesteam van Zorgverzekeraar VGZ om teksten op gemakkelijke leesbaarheid te beoordelen.

Met veel inzet werkte een van de leden van de beleidsgroep mee aan activiteiten in Helmond, waar via de Voedselbank en andere instellingen 11 cursisten werden geworven voor een lees- en schrijfgroep. Ook verleent hij medewerking bij projecten van de provincie Brabant in het kader van 'Ticket to the future', met name in Helmond.

Een lid gaf voorlichting aan cursisten van het ROC in Amersfoort over de training voor 'ambassadeur alfabetisering'.

Er was veel telefonisch contact, verzorgd door bestuur, beleidsgroep en coördinator, bij vragen om informatie over cursussen, het werk van de stichting en mogelijkheden om in de alfabetisering te werken. Een van de vragen betrof aandacht voor moeilijke formulieren in de campagnes voor orgaandonatie.

Een aantal leden van de beleidsgroep werkte mee aan een publicatie van Spectrum Velp over werving van laaggeletterden voor cursussen lezen en schrijven. Ook leden van de afdelingen Limburg en Noord-Holland en een bestuurslid waren daarbij. De medewerking hield onder meer een bijeenkomst in op 18 mei bij Prisma Brabant in Tilburg. Daar werd uitvoerig met de samenstellers van de publicatie gesproken over laaggeletterdheid en wervingsmethoden. Het was een afstudeerproject van studenten Maatschappelijke en Culturele Vorming.

Andere activiteiten van leden van bestuur en beleidsgroep:

voorlichting aan cursisten van het ROC in Amersfoort over de training voor 'ambassadeur alfabetisering';

voorlichting op de PABO in Breda en medewerking aan een workshop;

bijwonen van een conferentie over eenvoudige taal in Nijmegen, georganiseerd door de Sociale Dienst van de gemeente Nijmegen en verzorgd door het Bureau Taal;

contact met het bedrijf Bavaria in Lieshout om te bevorderen dat voor functioneel analfabete werknemers taalcursussen worden gegeven;

voorlichting medewerkers Maatschappelijk Werk in Helmond over analfabetisme;
advies aan de Brede Welzijns Instelling in Sint Oedenrode over organisatie van alfabetiseringscursussen;
advies geven aan jeugdzorg in Breda, Bergen op Zoom en Roosendaal en aan het zorgloket Zevenbergen;
informatie aan en contact met enkele gemeentebesturen en gemeenteambtenaren in de provincie Brabant, onder meer Klundert, Breda, Etten-Leur en Eindhoven;
actie in Rijen, waar een lokatie voor cursussen NT1 werd gesloten;
voorlichting aan medewerkers van ROC De Leijgraaf en ROC's in Hilversum en Amsterdam over analfabetisme;
medewerking aan informatie van de Stichting Lezen en Schrijven over 'bouwvakkers en analfabetisme';
medewerking bij het geven van informatie, met 'ambassadeurs alfabetisering' bij een vergadering van een aantal bedrijven in Tilburg;
contact met de inspectie volwasseneneducatie;
stimuleren van Educatieve TV in Brabant;
medewerking bij de opening van de tentoonstelling 'Lezen' van de Stichting Lezen en Schrijven op het NS-station in Eindhoven;
medewerking aan de scheurkalender 2006-2007 over alfabetisering van het 'GENT-overleg', een initiatief van Vlaamse en Nederlandse ambassadeurs alfabetisering en hun docenten;
contact met de NS om de belangen van mensen die problemen hebben met de kaartautomaten te behartigen;
medewerking door twee leden van de beleidsgroep aan een boekje van uitgeverij Malmberg voor basisscholen over het belang van lezen;
het geven van een interview voor Utrecht TV over het belang van alfabetisering;
het geven van een interview voor het vrouwenblad 'Libelle' over ervaringen van een laaggeletterde en voor dagblad De Stem;
twee bestuursleden waren aanwezig bij een actie van cursisten NT1 van het ROC in Tilburg tegen het besluit dat ze maar twee jaar les konden krijgen; deze actie had succes zodat een vervolg niet nodig is geweest;
aanwezigheid bij de uitreiking van certificaten aan een groep ambassadeurs alfabetisering in Roosendaal en in Lelystad;
medewerking aan een onderzoek over voorlichting bij medicijngebruik.

Werving en publiciteit

De inrichting van de informatiekraam voor manifestaties en markten werd verbeterd, onder andere dankzij een TV met DVD, geschonken door de Rotary-afdeling Helmond. Posters en folders worden geregeld vernieuwd, voor belangstellenden is er koffie. De informatiekraam stond in Den Bosch, driemaal in Bakel, twee keer in Rijen, in Goirle en drie keer in Helmond. Drie leden van de beleidsgroep werkten mee aan SIRE-spotjes voor radio en TV.

Leden van de beleidsgroep gaven interviews over ongeletterdheid en alfabetisering voor allerlei media: de Tilburgse Koerier, het blad Midi, Radio Brabant, het blad Vriendin, TV-Tilburg.

In Helmond werkt een lid van de beleidsgroep aan voorlichting en werving voor cursussen door middel van artikelen en advertenties in wijkbladen.

Op 22-11-04 trad een van de leden op in het TV-programma van Paul de Leeuw.

Ook werkte een lid van de beleidsgroep mee aan een radio-interview in Tilburg en een fotoreportage bij het Willem II-stadion voor een boek. Zij vroeg daarin vanuit eigen ervaringen aandacht voor alfabetisering.

Het bestuur werkte mee aan een artikel in het blad Alfa en aan artikelen in 'Denksport', waarvan er een speciaal ging over de Stichting ABC.

Enkele leden van de beleidsgroep namen in augustus en september 2005 deel aan de voorbereidingen voor een bijzondere aflevering van het TV-spel Lingo. De gang van zaken bij het tot stand komen van deze aflevering werd door sommigen niet positief beoordeeld. Een van de leden van de beleidsgroep Brabant deed in een team met staatssecretaris Rutte mee in de finale. De beleidsgroep is wel van mening dat deze aflevering van Lingo een goede vorm was van publiciteit.

In Helmond werd twee keer een tentoonstelling ingericht over ongeletterdheid, alfabetisering en het werk van de Stichting ABC. Eerst op een locatie in een winkelcentrum, daarna tijdens de Week van het Leren in de Openbare Bibliotheek. De opening werd op 9 september 2005 verricht door de wethouder van Onderwijs van Helmond. Leden van de beleidsgroep zorgden voor begeleiding bij deze tentoonstelling.

Ook in de bibliotheek in Deurne werd een tentoonstelling over alfabetisering verzorgd door de werkgroep 'werving'.

Politieke acties

Er werd een actie gevoerd om bij de landelijke overheid en politici in de Tweede Kamer aandacht te vragen voor ontwikkelingen bij veel ROC's, ook in Brabant, die leiden tot vershraling van het cursusaanbod NT1.

Een van de acties was een protestmanifestatie op 8 september 2005, Internationale Dag van de Alfabetisering, in Den Haag. Dit was een initiatief van de Stichting ABC en de beleidsgroep Brabant werkte mee aan de voorbereiding en uitvoering van deze manifestatie. Alle ROC's in Nederland werden opgeroepen mee te doen en gegevens te sturen over de gang van zaken bij de NT1-cursussen. De woordvoerders Onderwijs van de Tweede Kamer werden uitgenodigd en ook de staatssecretaris. De actiepunten werden in een pamflet en een informatiefolder geformuleerd. Symbool voor de actie waren witte borden en spandoeken. Vijftig deelnemers namen uiteindelijk aan de actie deel. Enkele leden van de Tweede Kamer konden worden aangesproken. In de loop van de middag was er gelegenheid voor een gesprek met de staatssecretaris.

In november 2005 publiceerde het ministerie Van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het 'Van A tot Z. Aanvalsplan Laaggeletterdheid 2006-2010. Op 14 december 2005 vond de behandeling van dit plan plaats door de Vaste commissie voor Onderwijs in Tweede Kamer. De Stichting ABC formuleerde een reactie op dit plan, dat volgens de stichting positieve aspecten heeft. Maar een groot bezwaar is dat geen geld voorzien is voor uitvoering van cursussen, als er sprake zou zijn van succesvolle werving. Er is ook geen aandacht in het plan voor het opbouwen van een goede infrastructuur voor deze cursussen. De opmerkingen over het plan zijn toegestuurd aan de woordvoerders Onderwijs in de Tweede Kamer en aan de staatssecretaris.

Vertegenwoordigers van de stichting woonden op 14 december de behandeling bij van het Aanvalsplan door de Vaste commissie voor Onderwijs bij in de Tweede Kamer. Daar bleek dat verschillende woordvoerders de opmerkingen van de Stichting ABC in hun beschouwingen betrokken.

Ook op de beide deelnemersdagen, in november 2004 en 2005, werd de aandacht gevestigd op de verantwoordelijkheid van politici en overheid voor alfabetisering.

De werkgroep 'politiek' maakte een achtergrondstuk met stellingen voor de conferentie van 8 september.

Deelnemersdagen

Meer dan 200 bezoekers uit het gehele land en enkele deelnemers uit Duitsland waren aanwezig op de deelnemersdag op 27 november 2004, met als thema: 'Gemeente, let op uw ABC!'. De dag werd gehouden in het Provinciehuis in Den Bosch.

Wim Luijendijk, gedeputeerde Onderwijs van de provincie Noord-Brabant, opende de dag en ging daarbij in op het thema. Hij stelde dat gemeenten soms goed meewerken. Maar vaker nog zijn ze slecht te benaderen als het gaat om volwasseneneducatie. Hij wees daarna op het 'verdrag van Lissabon'. Dat verdrag biedt volgens hem kansen omdat is vastgesteld dat Europa veel zal moeten doen aan het scheppen van werkgelegenheid. Anders verliest het zijn positie in de wereld in plaats van die positie uit te bouwen. Om mensen een betere kans te geven op een betaalde arbeidsplaats, moet tegelijk gewerkt worden aan educatie. In de contacten met gemeenten zal dit een sterk argument van de Stichting ABC kunnen zijn. Als gedeputeerde gaat Wim Luijendijk zich inspannen om in en buiten de provincie Noord-Brabant alfabetisering bij gemeenten in de aandacht te brengen.

In de forumdiscussie ging het over de rol van de gemeente, aan de hand van stellingen. Deelnemers aan het forum waren: Jacques Baartmans (voorzitter), Eeuwoud van den Heuvel (Vereniging Nederlandse Gemeenten), Henk Schweitzer (o.a. adviseur op het gebied van onderwijs), en Hannie de Heus en Theo Duymelings van de Stichting ABC. Als inleiding van de discussie vertelde cursist Theo van het Novacollege uit Haarlem zijn verhaal over publiciteit in Haarlem. Daarna gaven de heren Van den Heuvel en Schweitzer aan waar de rol van de gemeente formeel, wettelijk uit bestaat. In het kort: gemeente en ROC bespreken samen het beleid. Zij bepalen dus samen waar het geld voor volwasseneneducatie aan besteed wordt. In de praktijk betekent dit meestal dat 75% van het geld voor werk-gerichte educatie besteed wordt. En maar 25% aan alfabetisering (NT1). Hannie de Heus en Theo Duijmelings gaven voorbeelden van goed gemeentelijk beleid in Venlo en Helmond. Het forum legde ook nadruk op de rol van bedrijven. Ook bedrijven hebben er baat bij als werknemers kunnen lezen en schrijven. Daarom zijn de cursussen alfabetisering dus vaak gericht op werk. De aanwezigen deden een oproep aan de ROC's om met de gemeenten gezamenlijk actie te ondernemen.

ABC-trofee 2004. De trofee was deze keer gemaakt door Rina van Leest uit Fijnaart. Zij was daarbij, zoals elk jaar, uitgegaan van een letter. Het was de achtste keer dat de trofee werd uitgereikt. Dus was de letter H aan de beurt. Rina van Leest onthulde zelf het kunstwerk: een mooie boekvorm in keramiek. Er waren twee genomineerden voor de ABC-trofee 2004. De eerste: 'Vizier' / 'MEE Noordoost Brabant'. De krant 'Vrije Tijd' is een gezamenlijke uitgave van Vizier (Dienstverlening voor mensen met een handicap) en MEE Noordoost Brabant (Ondersteuning bij leven met een beperking). Het is een blad met informatie over bijvoorbeeld uitgaan, evenementen, sport, cursussen en concerten. Het is in begrijpelijke taal voor iedereen, ook voor mensen die moeite hebben met lezen. De tweede genomineerde was de Rabobank. 'Steffie.nl' is een initiatief van de Rabobank. Het is een internetsite om de producten van de bank toegankelijk te maken voor iedereen. Ook mensen die moeite hebben met lezen, kunnen hier gemakkelijk gebruik van maken.

Alvorens te beginnen met de workshops was er een optreden van Jan Smeets. Hij bracht de door hem geschreven monoloog 'Mijn dochter schrijft'. Hij speelde een vader en zijn dochters werden verbeeld door twee poppen. Die vader had vroeger op school niet goed leren lezen en schrijven. Het werd ook duidelijk hoe dat kwam. En soort wraakneming van de onderwijzer vanwege een lastige broer. Voor zijn dochters had hij alles over. Die zaten 'goed in zijn hoofd'. De ene was toneelspeelster en dat had ze van haar vader geleerd. De andere was dichteres. Met veel humor draaide Jan Smeets 'de truc met de bril' om. Hij las een leeg papier voor en zette daar zijn bril voor op. Zo beeldde hij uit dat hij de gedichten van zijn dochter van buiten kende. De dichtbundel van zijn dochter was niet gunstig beoordeeld in de

krant. Daar gaat hij iets aan doen! Maar daarvoor moet hij eerst naar de cursus, leren lezen en schrijven. Heel duidelijk, heel indrukwekkend, en heel goed getroffen.

De workshops. De deelnemers konden kiezen uit de volgende werkgroepen: De 'rol van de gemeente', het thema van deze deelnemersdag; Rekenen volgens een methode met het vouwen van papier; Levensverhalen schrijven en tekenen aan de hand van een gekozen foto; Taalspel 'Mijn droom', het beschrijven van je idealen; Steffie.nl. over het bedienen van apparaten, waarbij lezen en schrijven een rol speelt; Muishulp, over mogelijkheden om internet te kunnen gebruiken voor laaggeletterden.

Uitreiking ABC-trofee en sluiting. Eerst werd de uitslag van de stemming voor de ABC-trofee bekend gemaakt door de dagvoorzitter. Met overgrote meerderheid hadden de deelnemers gekozen voor de krant 'Vrije Tijd' van 'Vizier' en 'MEE Noordoost-Brabant'. Rina van Leest overhandigde de trofee aan de winnaars. Vervolgens werd van alle workshops kort verslag gedaan. De Stichting ABC stelde voor namens alle aanwezigen een brief sturen naar staatssecretaris Rutte om aandacht te vragen voor de problemen bij de alfabetisering. De aanwezigen gingen hiermee akkoord.

Deelnemersdag 19 november 2005

Bijna tweehonderd cursisten, docenten en medewerkers aan het programma waren aanwezig op de deelnemersdag 2005 van de Stichting ABC in het Provinciehuis in 's-Hertogenbosch, uit het hele land afkomstig. Het ging het over het thema 'Leren loont, reken maar uit!'.

Na het welkomstwoord van de voorzitter van de stichting, Jacques Baartmans, opende Wim Luijendijk, gedeputeerde van de provincie Noord-Brabant, de bijeenkomst.

Hij zei dat het de moeite loont om veel aandacht te besteden aan scholing. Het is van belang voor de arbeidsmarkt, maar ook voor ieder persoonlijk. Daarom is scholing een belangrijk thema, ook voor de provincie. 'Kennis is meedoen', daar gaat het om. De aanwezige cursisten laten dat zien, aldus Wim Luijendijk. Het onderwijs en het bedrijfsleven moeten samenwerken en de provincie kan daarin een rol spelen. Dat gebeurt in Brabant, in Zuid-Holland, in Groningen. Andere provincies zullen volgen.

Wim Luijendijk was daarna voorzitter van het forum over het thema. De andere forumleden waren: Betty van Dokkum (Vakbond FNV), Mieke de Haan (BVE-Raad) en Henny Ketelaar (Provinciaal Steunpunt Welzijn). Vooral mensen uit de zaal kwamen aan het woord. Tevoren waren stellingen opgestuurd waar de aanwezigen over konden stemmen. De eerste stelling ging over het doel van leren. Doe je dat om aan werk of geld te komen? Of doe je dat om van meer nut te kunnen zijn in je omgeving? Een grote meerderheid, bijna iedereen, koos voor de tweede mogelijkheid. Zij volgen dus cursussen om van meer nut te kunnen zijn in hun omgeving. De meningen waren zeer duidelijk. Aan werk hoeft je niet te denken als je niet goed kunt lezen en schrijven. De meeste bedrijven doen daar niets aan. Het is zelfs zo dat je 'gedumpt' wordt in de WAO. Of je wordt ontslagen als je niet goed kunt lezen en schrijven. Sommige aanwezigen hadden dit zelf meegemaakt. De Vakbond FNV doet niets voor de groep 'ongetletterden'. De Vakbond ligt zelfs dwars als het over cursussen op de werkvloer gaat. Ook dat waren opmerkingen uit de zaal. Betty van Dokkum zei dat ze gaat proberen dat te veranderen. Zij vindt dat iedere werknemer recht moet krijgen op honderd uur scholing per jaar. Volgens haar kan de Stichting ABC meehelpen om dat te bereiken. Mensen mogen niet ontslagen worden als ze niet goed kunnen lezen en schrijven. Maar ze moeten cursussen kunnen volgen in het bedrijf. In steeds meer bedrijven gebeurt dat. Vanuit de zaal werden ook voorbeelden van goed beleid gegeven. Ook Henny Ketelaar vindt het heel normaal dat iedere werknemer de kans krijgt om te leren. Dat geldt voor hoog-geschoolden, maar zeker ook voor laag-geschoolden. Daarnaast hebben gemeenten hun taak. Zij moeten zorgen dat de cursussen gegeven worden. Zij hebben daar geld voor gekregen van de overheid. Mieke de Haan merkte

op dat gemeenten, de provincie en de ROC's moeten samenwerken. Dan lukt het om iets tot stand te brengen. De regio Haaglanden is daar een goed voorbeeld van. Ook in de provincie Noord-Brabant zijn er nieuwe ideeën. Henny Ketelaar vertelde over een plan om met hulp van de TV cursus te geven. De TV geeft de eerste aanzet om te leren lezen en schrijven.

Daarna kan een cursist verder op het ROC.

Op deze dag werd voor de negende keer de ABC-trofee van de Stichting ABC uitgereikt. Dat is een prijs, een kunstwerk, voor het gebruiken van eenvoudige taal. Het kunstwerk moest deze keer op een of andere manier de letter I uitbeelden, de negende letter van het alfabet. De kunstenaar Rob Scheen uit Monnickendam was de maker van het kunstwerk. Hij vertelde dat hij in albast negen keer de letter I had gevormd, telkens verschillend van grootte. Het werk werd zeer gewaardeerd door de aanwezigen. De drie genomineerde instellingen kwamen aan het woord, ieder tien minuten. Pier Tholen van het bedrijf Brevidius uit Amsterdam zoekt met zijn bedrijf naar een nieuwe manier van informatie uitwisselen. Dat gebeurt met video-berichten. Beeld en geluid worden toegevoegd aan geschreven taal of komen in de plaats van geschreven taal. Daarna de gemeente Dordrecht. Marianne van Kalmthout vertelde over de manier van werken in haar gemeente. Alle medewerkers van de gemeente moeten op een eenvoudige manier informatie geven aan de burgers. Zoveel mogelijk mensen moeten het kunnen begrijpen. Dordrecht is de eerste gemeente waar dat verplicht is. Zij gaf daar een paar goede voorbeelden van. Als derde genomineerde kwam notaris Nick van Buitenen aan het woord. Op zijn notariskantoor in Utrecht (Grafhorst & Van Buitenen) is afgesproken 'duidelijke taal' te gebruiken. Voor een notaris is dat heel bijzonder, zei Nick van Buitenen. Hij liet zien dat het ook in zijn vak veel eenvoudiger kan dan meestal gebeurt.

Na de pauze trad het smartlappenkoor 'Vrienden' uit Dongen trad op. Van een paar liederen was een bewerking gemaakt voor deze gelegenheid. Dat betekende: meezingen. En dat deed de zaal volop. Voor veel mensen was dit het hoogtepunt van de dag.

Naar keuze konden de aanwezigen vervolgens in werkgroepen aan de slag. De zes keuzemogelijkheden waren: 1. 'Makkelijk lezen' onder leiding van Ralf Beekveldt (Stichting 'Eenvoudig Communiceren'); wanneer kunnen we spreken van 'makkelijk lezen' en wanneer hebben we dat nodig? 2. Leren loont, inderdaad!; onder leiding van Hank Gronheid en Marijn de Vlaming werd de discussie van het forum voortgezet. 3. Rekenen; onder leiding van Martha de Vries gingen de deelnemers op een bijzondere manier rekenen: het ging daarbij niet om sommen, maar om verhoudingen. 4. Je levensverhaal; met Jeanne van Leijssen werkten de mensen in deze groep aan een stukje van hun levensverhaal, aan de hand van een aantal gekozen trefwoorden. 5. 'De cursussen'; onder leiding van Rosalie Jonkers en Carin Spoelstra namen meer dan 45 mensen deel aan deze werkgroep over de voorwaarden voor een goede cursus. 6. Informeren met video; Pier Tholen ging met de deelnemers verder in op zijn methode van communiceren met geluid en beelden.

In de slotbijeenkomst werd eerst kort verslag gegeven van de werkgroepen. Daarna maakte de dagvoorzitter de uitslag van de verkiezing voor de ABC-trofee bekend. De winnaar was Marianne van Kalmthout van de gemeente Dordrecht.

De conferentie 'ABC in Brabant'

De beleidsgroep Brabant van de Stichting ABC is maanden bezig geweest met het uitnodigen van gemeenten uit Noord-Brabant. Er zijn brieven gestuurd, er is getelefoneerd en sommige leden van de beleidsgroep zijn op bezoek geweest bij gemeenten om ze zelf met het probleem van analfabetisme te confronteren. Met weinig succes.

Ondanks de lage opkomst van de gemeenten was de vergaderzaal redelijk goed gevuld. Naast

vertegenwoordigers van een vijftiental gemeenten waren er directieleden en docenten van de ROC-opleidingen in de provincie. En uit het hele land waren 'ambassadeurs alfabetisering' aanwezig. Zij hadden gevolg gegeven aan de uitnodiging van de Stichting ABC om elkaar te ontmoeten.

Presentatie Stichting ABC

Henk van Iersel, Mien van de Pol en Anita Ossewaarde vertelden over hun werk en de stichting. "Ik ben één van de medeoprichters", aldus Henk van Iersel. Door de vijfjarenmaatregel regel moest ik ophouden met leren. Samen met Pieter de Graaf en enkele medecursisten heb ik toen de stichting opgericht."

Het beleid van de Stichting ABC heeft de ervaringen en ideeën van de laaggeletterden zelf als uitgangspunt. Het werk wordt grotendeels door vrijwilligers gedaan. De stichting benadert voortdurend parlement en kabinet om aandacht te vragen voor alfabetisering. Anita Ossewaarde benadrukte dat het belangrijk is dat nieuwe cursisten zich welkom voelen op een ROC. Als ambassadeur geeft ze informatie aan instellingen die veel met laaggeletterden te maken krijgen. Mien van de Pol vertelde hoe de cursus haar leven heeft veranderd. Ze las een gedicht voor uit haar tweede bundel die op deze dag, 8 september, uitkwam.

Pieter de Graaf, adviseur van de stichting, gaf de problematiek aan rond het bereiken van analfabeten. Deze mensen zijn volgens hem in vier groepen in te delen. "De eerste groep hebben we al bereikt. Dat zijn de analfabeten die meteen bellen voor een cursus wanneer ze een spotje zien of horen. De tweede groep moet eerst over de drempel getrokken worden omdat ze nog belemmeringen hebben." Hij noemde hierbij kinderopvang, tijden van de cursus die niet uitkomen of vervoer. "De derde groep zijn mensen met een negatief zelfbeeld. Ze hebben zulke negatieve ervaringen met school dat ze niet terug willen. De vierde groep wacht op een crisis voordat ze de stap zetten naar een cursus te gaan. Bijvoorbeeld een partner die overlijdt."

Presentatie projecten Helmond

Wethouder Jos Boetzkes vertelde dat het om één visie gaat bij uitvoering en middelen. De gemeenteambtenaren op verschillende beleidsterreinen werken dus samen. In Helmond zijn er cursussen bij gemeentediensten, via de voedselbank en in samenwerking met de Rotary voor allochtone vrouwen en voor schoolverlaters. Om de doelgroep goed in beeld te krijgen is het project 'Ticket to the future' gestart.

Jan Willem Bouwman, docent aan het ROC Ter Aa, sprak over de moeilijke bereikbaarheid van de doelgroep. Veel mensen moeten daar tijd en energie in steken en vooral hart voor de zaak hebben. Dat is in Helmond het geval, bij het ROC en bij de gemeente. Er hebben al verschillende initiatieven plaats gevonden. Zo is er een apart project opgezet voor medewerkers van het vuilnisafvalbedrijf van Helmond. Soms helpt een andere manier van presenteren. "Noem het een 'cursus rapporteren' in plaats van 'lezen en schrijven'", gaf hij als tip mee. Volgens hem is het belangrijk om voor de cursussen terug te gaan naar de kleine locaties.

Ook worden er in verschillende wijken cursussen opgezet en er is een project van start gegaan binnen de voedselbank. Pionier van de alfabetisering Theo Duymelings uit Helmond vertelde hoe hij dit voor elkaar kreeg. "De voedselbank is nu precies een plek waar analfabeten komen die niet uit zichzelf naar ons toekomen. De gemeente ging akkoord als ik tien deelnemers bij elkaar zou krijgen. Dat is in tamelijk korte tijd gelukt."

Forum

"De goede wil is al wel aanwezig, alleen de effectiviteit ontbreekt", merkte forumvoorzitter

Wim Luijendijk, gedeputeerde van de provincie Noord-Brabant, op. Na jarenlang actie voeren is er nu een landelijk aanvalsplan van de regering. Nu de goede wil er is moet er voor gezorgd worden dat gemeenten en ROC's goed samenwerken. Hoe houd je de mensen bijvoorbeeld actief, is een vraag die gesteld wordt.

Geld hoeft geen blokkade te zijn volgens wethouder Backx van Tilburg, lid van het forum. Volgens hem is er in de gemeente Tilburg geen geldprobleem. "Cursisten kunnen altijd terecht." Het gaat erom of de gemeente de juiste intentie heeft. Ook pleitte de wethouder ervoor om meer te kijken naar de oorzaak. "Er zijn nog steeds kinderen in het basisonderwijs die geen kansen krijgen."

Naar de mening van Jacques Baartmans, voorzitter van de Stichting ABC en forumlid, is de juiste intentie nog lang niet bij alle gemeenten aanwezig. "Er zijn nog steeds gemeenten die niet zien of zelfs ontkennen dat analfabetisme een probleem is. De cijfers wijzen toch iets heel anders uit." Het feit dat er weinig gemeenten aanwezig zijn op deze dag, wijst erop dat nog heel veel werk gedaan moet worden. De rol van de gemeenten in het Aanvalsplan Laaggeletterdheid is belangrijk.

Kleine en grote gemeenten sluiten contracten met het ROC in de regio. Dat is de invalshoek om voor goede werving van cursisten te zorgen en goede lessen te garanderen. Er moeten doelen gesteld worden bij het aangaan van deze contracten. Leslocaties dicht bij de mensen zijn daarvoor soms een voorwaarde.

Gerard Suijkerbuijk, directielid van het Kellebeek College en een van de forumleden, onderschreef het belang van kleine locaties. Hij plaatste daarbij wel enkele kanttekeningen. Soms willen cursisten juist niet in hun eigen omgeving lessen volgen, maar liever anoniem op afstand.

Ambassadeurs alfabetisering zijn belangrijk voor werving van cursisten en informatie over laaggeletterdheid. Elk ROC zou één of meerdere teams moeten opleiden en daarna goed blijven begeleiden. De Stichting ABC maakt zich over dat laatste punt grote zorgen. Er zijn teams, ook in Brabant, die na training en het uitreiken van de certificaten, in de steek zijn gelaten. ROC's waar dat gebeurt, onderschatten hun verantwoordelijkheid.

Overigens is de Stichting ABC van mening dat de ROC's voorlopig de juiste instellingen zijn om de cursussen voor laaggeletterden te verzorgen. Inspecteur Brinkman, op de conferentie aanwezig, onderstreepte deze opvatting.

Ontmoeting Ambassadeurs Alfabetisering

De aanwezige ambassadeurs alfabetisering en de leden van de beleidsgroep van de Stichting ABC konden kiezen voor een onderlinge ontmoeting in plaats van de forumdiscussie, samen met enkele docenten.

De bedoeling was dat de ambassadeurs ervaringen uitwisselden en eventueel tot goede beleidsaanbevelingen kwamen. Er werden goede ervaringen gemeld, maar de ambassadeurs kwamen ook veel onwil en onbegrip tegen.

De ambassadeurs werken in teams, die veelal door ROC-docenten worden begeleid. Zo is het allemaal bedacht. Maar ROC's hebben ook te maken met veranderde taakstellingen en vaak laten ze dan de door henzelf opgeleide ambassadeurs weer in de kou staan. Dat is erg moeilijk te verteren. Want er is nog heel veel werk te verrichten.

De eerste stap hebben de ambassadeurs nu gezet en die is om er voor uit te willen en durven komen. Nu worden stappen gezet naar de gemeenteloketten. Naar scholen, naar bedrijven, naar maatschappelijk werk. De ambassadeurs meldden dat er nog veel onwetendheid is bij ambtenaren en dienstverleners. Men kent het probleem niet en daarom herkent men het ook niet. En als deze zogenaamde toeleiders gevoelig zijn gemaakt, dan moeten de laaggeletterden nog worden bereikt.

Zo kwam het thema werving an de orde. Nu en dan werden ook persoonlijke verhalen verteld, die duidelijk maakten hoe moeilijk het is om gemotiveerd te blijven voor dit werk. De ambassadeurs hebben behoefte aan ruggesteun vanuit de ROC's. Dat dit tijd, energie en dus geld kost, is een principekwestie. Als het ROC en de desbetreffende gemeente dit belangrijk vinden, dan gebeurt het ook.

Als antwoord op deze noodkreten, ontstaan hier en daar particuliere initiatieven om de ambassadeurs te ondersteunen. De suggestie werd gedaan om als ambassadeurs zelf een netwerk op te richten. Maar de ambassadeurs gaven aan, dat zij een lijn met de school noodzakelijk achten. Zij werven immers voor de ROC's. En via de docenten komen de meeste uitnodigingen binnen voor het échte ambassadeurswerk.

Samengevat zijn tijdens deze uitwisseling twee zaken erg duidelijk geworden: de ambassadeurs zelf willen in een netwerkconstructie vaker uitwisselen en er moet meer geld en dus ondersteuning komen voor werving van moeilijk bereikbaren.

Groepsgesprekken

In de middagzitting discussieerden vertegenwoordigers van gemeenten, ambassadeurs, leden van ABC en medewerkers van de ROC's discussiëren in groepen over de problematiek rond het analfabetisme.

Hank Gronheid, docent in Amsterdam en gespreksleider van één van de discussiegroepen, uitte de gedachten die ze heeft over het werven van cursisten. "Zet één deskundige in die je uitbetaalt met zeven ambassadeurs die nieuwe cursisten gaan werven. Voor één salaris heb je dan acht werkende mensen".

Andere medewerkers van de ROC's discussieerden mee met ambassadeurs over goede manieren om een groot probleem beter aan te pakken. Dat probleem van de ROC's is dat het te grote instellingen zijn. Hier stappen mensen niet zomaar op af. "Het gaat om een groep die apart behandeld moet worden en niet ondergebracht moet worden bij de rest", vindt Gronheid. "Analfabeten willen graag op kleinschalig niveau cursus krijgen, maar de ROC's krijgen hier de mogelijkheid niet voor." De groep was het er over eens dat de doelgroep heel erg goed aangevoeld moet worden, anders bereik je ze niet. Theo van Kessel, een ambassadeur uit Limburg kan hier over meepraten. Jaren geleden volgde hij op kleinschalig niveau een cursus totdat er een fusie kwam. Alle cursisten moesten naar één centraal gebouw. "Mede-cursisten vroegen mij om koffie mee te nemen uit de kantine omdat ze hun gezicht niet durfden te laten zien. Hierdoor zijn er veel met school gestopt", vertelde hij.

De vertegenwoordigers van de gemeenten in diverse groepen gaven diverse praktische tips. Bij het aanschrijven van gemeenten zou op de enveloppe het aantal laaggeletterden in de gemeente kunnen worden vermeld. Dat trekt aandacht. Direct contact van ambassadeurs en pioniers van de beleidsgroep met medewerkers en bestuurders van gemeenten maakt indruk. Daarom zijn bijeenkomsten van de Stichting ABC met medewerkers van één of meer gemeenten nuttig.

Ook deden de gemeentevertegenwoordigers uitspraken over beleid.

De cursusduur moet niet aan een beperkt aantal jaren gebonden worden, maar afhankelijk zijn van het behalen van het gestelde doel. Het gaat daarbij niet uitsluitend om taal (lezen en schrijven) en rekenen, maar ook om sociale vaardigheden en contacten. Tweemaal per week les is gewenst. De gemeenten moeten (ook financieel) zorgen voor de opleiding van ambassadeurs, middelen beschikbaar stellen voor werving, bij de ROC's pleiten voor geschikte toegankelijke lesgebouwen. Het volgen van een cursus zou kunnen worden beloond met een premie.

Gemeentebesturen kunnen er bij werkgevers op aandringen dat er ook basiscursussen taal en rekenen gegeven worden op het bedrijf, in werktijd. Dat kan het beste in overleg met het

ROC.

De gemeenten gaan contracten aan met het ROC en stellen daarbij kwaliteitseisen.

Intentieverklaring

In het kader van de conferentie heeft de Stichting ABC een 'intentieverklaring' voor elke gemeente afzonderlijk opgesteld. Deze verklaring sluit aan op een van de doelstellingen van het Aanvalsplan Laaggeletterdheid: deelname van 12.500 personen uit de doelgroep minst geletterden aan alfabetiseringscursussen. Het gaat om 5% van de doelgroep die volgens landelijke gegevens uit 250.000 volwassenen met Nederlands als eerste taal bestaat. De Stichting ABC heeft deze gegevens omgerekend voor elke gemeente in Noord-Brabant. De intentieverklaring houdt in dat de gemeente alles zal doen wat binnen haar mogelijkheden ligt om in het jaar 2010 te zorgen dat het streefgetal cursisten deelneemt aan een alfabetiseringscursus die voldoet aan de eisen die daaraan gesteld moeten worden. Het is de bedoeling dat de verklaring in de colleges van B en W wordt besproken en bij instemming wordt ondertekend en teruggestuurd naar de Stichting ABC, uiterlijk 15 december 2006.

Inmiddels hebben al enkele gemeenten positief gereageerd, als eerste de gemeente Waalwijk.

Afdeling Limburg, inhoudelijk jaarverslag 2005

Bestuur

Het bestuur van de afdeling Limburg werd in 2005 gevormd door Annie Dreezens (lid), Hannie de Heus (voorzitter), Theo van Kessel (lid), Hubert Ostiana (lid), Charles Thijssens (secretaris-penningmeester) en Piet Willems (lid).

De afdeling werd secretariael ondersteund door Bair Sanders en inhoudelijk door Jacques Baartmans, voorzitter van het landelijk bestuur van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering.

Hannie de Heus maakte in 2005 deel uit van het landelijk bestuur van de stichting, als afgevaardigde van de afdeling Limburg. Het landelijk bestuur bestond verder uit Jacques Baartmans (voorzitter), Gudrun Gilhuis (secretaris), Kees Peijen (penningmeester), Hank Gronheid (lid vanaf 4 maart), Willem Pedro (afgevaardigde van de afdeling Noord-Holland vanaf 4 maart) en Cees van Vugt (afgevaardigde van de afdeling Brabant).

Het bestuur van de afdeling Limburg vergaderde in 2005 tien keer. Daarbij waren de landelijk voorzitter van de stichting en Theo Duijmelings namens de afdeling Brabant aanwezig. Bair Sanders zorgde voor de verslaglegging van deze vergaderingen.

De belangrijkste onderwerpen van deze vergaderingen waren: afbakening van de taken van 'ambassadeurs alfabetisering' in Limburg en de afdeling Limburg van de Stichting ABC; publiciteit en voorlichting over de stichting en het (functioneel) analfabetisme; belangenbehartiging ten behoeve van de doelgroep van de stichting; subsidieaanvragen; versterking van het netwerk van de afdeling Limburg bij gemeenten en instellingen; de conferentie op 11 mei in Venlo over alfabetisering in Limburg en de 'deelnemersdag' op 18 juni in Roermond (planning, programma, organisatie, publiciteit, evaluatie).

Belangenbehartiging

Behartiging van de belangen van laaggeletterden in Limburg heeft plaatsgevonden door contacten met de doelgroep, acties en voorlichting.

Enkele leden van het bestuur van de afdeling gaven voorlichting op het ROC Arcus College in Heerlen op een informatiedag.

De afdeling werkte mee aan een demonstratie bij het Tweede Kamergebouw in Den Haag op 8 september, om aandacht te vragen voor de problemen bij de NT1-cursussen van de ROC's. Een bestuurslid gaf voorlichting aan een afdeling van Maatschappelijk Werk, waar het verschijnsel 'analfabetisme' als onbelangrijk bleek te worden voorgesteld.

Voorlichting en informatie werd door een lid van het bestuur gegeven bij het bedrijf Océ. De kaartjes met de tekst 'Ik heb moeite met lezen en schrijven' zijn verspreid vanuit het ziekenhuis in Maastricht.

Een bestuurslid sprak over subsidiëring van de Stichting ABC met de minister van OCW, ter gelegenheid van de deelname aan Lingo.

Voorlichting over analfabetisme en alfabetisering werd in de vorm van een workshop verzorgd voor de afdeling Limburg en Brabant van de Rotary, op 8 oktober in Uden.

Bij de provincie en andere betrokkenen werd aandacht gevraagd voor het "Aanvalsplan Laaggeletterdheid" van de ministerie van OCW.

De afdeling droeg bij aan de ontwikkeling van het werken met de sprekende computer, een belangrijk hulpmiddel voor mensen die moeilijk lezen.

Publiciteit

Het materiaal voor de informatiestand van de afdeling Limburg voor het grote publiek is uitgebreid. De kraam wordt gebruikt bij activiteiten en manifestaties, op scholen en op voorlichtingsmarkten. Het materiaal wordt geregeld vernieuwd en aangepast met informatiefolders en boekjes voor een groot publiek. Het gaat om informatie die het verschijnsel (functioneel) analfabetisme meer bekend maakt en om het bereiken van de doelgroep zelf, die attent wordt gemaakt op de mogelijkheid om cursussen te volgen. Een belangrijk voorlichtingsmiddel voor cursisten van de ROC's is een deelnemerskrant. Daarin staat informatie over de stichting ABC en de afdeling Limburg. Bovendien hebben de cursisten zelf de gelegenheid bijdragen te leveren. De afdeling werkt ook mee aan de landelijke Nieuwsbrief van de stichting.

Er wordt contact onderhouden met de openbare bibliotheek in Venlo.

Er is een goed contact met de regionale pers in Venlo, de pers in Limburg en met de omroep L1. Deze publiciteit heeft na de Lingo-uitzending 36 nieuwe cursisten opgeleverd.

Informatiespotjes over alfabetisering voor TV Limburg zijn ongeveer honderd keer uitgezonden.

In het blad van Océ heeft een artikel gestaan over de Stichting ABC.

De stichting streeft ernaar dat de gegevens over de afdeling Limburg worden vermeld in gemeentegidsen.

Versterking van het 'netwerk' van de stichting en de afdeling

Het bestuur van de afdeling heeft periodiek overleg met docenten/medewerkers educatie van de ROC's in Limburg, dat wil zeggen Leeuwenborghopleidingen, Gildeopleidingen en het Arcus College in Heerlen. Van de ROC's namen zes vertegenwoordigers deel aan dit overleg, dat in 2005 zes keer heeft plaatsgevonden. De voorzitter van het landelijk bestuur van de Stichting ABC is bij deze bijeenkomsten aanwezig en maakt het verslag. Onderwerpen van deze vergaderingen waren: wervingsmethoden voor de NT1-cursussen en de rol van de Stichting ABC daarbij; voorlichtingsactiviteiten over alfabetisering, onder andere met behulp van een educatief TV-programma; inhoud en organisatie van de conferentie van 11 mei in Venlo; de Limburgse deelnemersdag; activiteiten op 8 september, de 'dag van de alfabetisering'; de subsidieverwerving bij de gemeenten; de problemen bij de ROC's wat betreft de cursussen NT1, die onder zware druk staan. Deze besprekingen verlopen in een goede sfeer en zijn van belang voor het draagvlak van de stichting bij de ROC's. Speciaal

contact was er met het Arcus College in Heerlen, onder andere om de eerste voorbereidingen te treffen voor de Limburgse deelnemersdag 2006.

Een ander belangrijk netwerk zijn de gemeenten in Limburg. Het landelijk bestuur heeft samen met de afdeling Limburg veel energie en tijd besteed aan het versterken van de contacten met de gemeenten en gemeentelijke instellingen, onder andere Maatschappelijk Werk in Venray (23 februari) en de dienst Sociale Zaken van Venlo. Veel contact was er met de gemeenten Venlo, Beek en Roermond in verband met de conferentie van 11 mei. Wat het bedrijfsleven betreft zijn er contacten met onder andere Océ en Marketing Cirkel Limburg.

Conferentie op 11 mei in Venlo

De conferentie werd gehouden in samenwerking van de Provincie Limburg, de gemeente Venlo, het ROC Gilde Opleidingen en de afdeling Limburg van de Stichting ABC. Het ochtendprogramma was gericht op de gemeenten in Limburg en de middagzitting op het bedrijfsleven. Veel aandacht kreeg ook de certificatsuitreiking aan de nieuwe groep 'ambassadeurs alfabetisering' van het ROC in Venlo. De plaats van samenkomst was De Maaspoort in Venlo.

Namens de Stichting ABC hebben de voorzitter van de afdeling, Hannie de Heus, en de landelijk voorzitter van de stichting deelgenomen aan de voorbereiding van deze conferentie in Venlo en aan de evaluatie. Daarvoor is in 2005 een keer vergaderd in Maastricht op het provinciehuis en negen keer in Venlo. Aan de vergaderingen in Venlo namen ook beleidsmedewerkers van de gemeente Venlo deel en de coördinator educatie van het ROC Gilde Opleidingen in Venlo.

Het ochtendprogramma, tot en met de lunch, werd verzorgd en georganiseerd door de Stichting ABC, afdeling Limburg. Er zijn stellingen gemaakt voor groeps gesprekken, drie gemeenten werden aangezocht voor presentaties, er werd een spreker gezocht voor de inhoudelijke inleiding (uiteindelijk werd de inleiding gehouden door de landelijk voorzitter van de Stichting ABC), en voor de workshops zijn voorzitters en verslaggevers gevraagd. In het ochtendprogramma lag de nadruk op het beleid van gemeenten in het kader van alfabetisering. In drie workshops werden tips aan gemeenten en bedrijven geformuleerd om daadwerkelijk iets te doen aan laaggeletterdheid.

Hannie de Heus hield een toespraak over haar ervaringen als analfabeet en haar besluit om aan cursussen te gaan deelnemen. Ook vertelde zij over de oprichting van de afdeling Limburg van de Stichting ABC en het werk van de stichting.

Vervolgens hield Jacques Baartmans, voorzitter van de Stichting ABC, een inleiding over de problemen van de alfabetisering, 'ABC als Deltaplan'.

Daarna volgden de 'good practises', bijdragen van de gemeenten Beek, Roermond en Venlo. In de workshops werd doorgepraat over de mogelijkheden, kansen en verantwoordelijkheden van de gemeenten voor alfabetisering.

's Middags vertelden bedrijven over hun aanpak van laaggeletterdheid, die als voorbeeld kan dienen voor andere bedrijven. Het hoogtepunt was de uitreiking van de certificaten aan de ambassadeurs door Prinses Laurentien. De toespraak die zij hield was een oproep aan zowel bedrijven als gemeenten om het probleem serieus te gaan aanpakken. Zij maakte een groot compliment aan de ambassadeurs die, als voormalig analfabeet, zoveel doorzettingsvermogen hebben getoond en uiteindelijk dit bereikt hebben.

In 2005 hebben nog twee vergaderingen plaatsgevonden om de conferentie na te bespreken. Daarbij kwam aan de orde dat de organisatie bemoeilijkt is door misverstanden over de geschikte datum, in verband met de komst van Prinses Laurentien. Uiteindelijk hebben weinig gemeenten de conferentie bijgewoond. Maar inhoudelijk is de opzet zeker geslaagd.

Het verslag is gemaakt door de gemeente Venlo en het ROC Gilde Opleidingen. Het liet lang op zich wachten en de kwaliteit viel uiteindelijk tegen. De Stichting ABC heeft een eigen versie van het verslag gemaakt.

Deelnemersdag 2004

De Limburgse deelnemersdag werd gehouden op 19 juni in het gebouw van ROC Gilde Opleidingen aan de Bredeweg in Roermond. Een werkgroep bereidde de dag voor, vergaderde enkele keren en vooral docent Gerard Linders heeft een groot aantal zaken geregeld voor deze dag. Het motto van de dag was: 'De groeten uit Roermond'.

Het doel van de dag, georganiseerd voor mensen in Limburg die niet goed kunnen lezen, schrijven en/of rekenen, was: ontmoeting, ontspanning, uitwisselen van informatie en publiciteit. Ongeveer 70 cursisten en een tiental docenten waren aanwezig. Daarnaast een aantal gasten.

De afdelingsvoorzitter Hannie de Heus opende de dag. Zij heette iedereen welkom, speciaal ook de zes gasten uit Duitsland. Zij noemde hun aanwezigheid een aanzet tot meer contacten in Europees verband.

Daarna sprak de heer Wim Kemp, wethouder van de gemeente Roermond. Hij vond het prettig dat een stadswandeling op het programma stond van deze bijeenkomst. En verder sprak hij zijn bewondering uit voor de mensen die hun problemen met lezen, schrijven en rekenen proberen te overwinnen.

De voorzitter van het landelijk bestuur van de Stichting ABC, Jacques Baartmans, complimenteerde het bestuur van de afdeling Limburg met hun inzet en de tot nu toe bereikte resultaten. Hij was ook blij met de goede contacten met docenten van de ROC's en met een aantal gemeenten. Daarnaast legde hij er de nadruk op dat het afdelingsbestuur graag meer mensen wil zien toetreden tot de afdeling.

Daarna waren er workshops, die met medewerking van docenten van het ROC in Roermond en andere deskundigen waren georganiseerd: 'Speels bezig zijn met taal' (met de stadsdichter Hans van Bergen); 'Alfabeter schrijven' (met Pieter de Graaf); 'Eenvoudig communiceren' (met Ralf Beekveldt); 'Rekenen'; 'Venlose Ambassadeurs Alfabetisering'; 'Kaarten maken' (met Chrit Lalieu).

Na de lunch was er een wandeling onder leiding van twee gidsen, onder wie Gerard Linders, door Roermond als laatste programmaonderdeel van deze zeer geslaagde deelnemersdag.

Overige activiteiten

Er wordt contact onderhouden met enkele 'Botschafter' ('ambassadeurs') in Duitsland. Ook heeft een van de bestuursleden een conferentie in Frankfurt bezocht over alfabetisering in Duitsland. Deze conferentie, georganiseerd door het Bundesverband Alphabetisierung vond plaats op 3, 4 en 5 november en had als thema: 'Alphabetisierung und Grundbildung in Deutschland: Lernen mit bewährten und neuen Medien'.

Het bestuur van de afdeling werkte mee aan activiteiten buiten de provincie of was daar aanwezig. Onder meer bij de toetreding tot de Stichting ABC van de afdeling Noord-Holland in Amsterdam op 4 maart; bij een voorlichtingsmarkt in Helmond op 10 april, bij een markt in Bakel en bij de opening van een tentoonstelling in Helmond over alfabetisering en de Stichting ABC en de manifestatie op 8 september in Den Haag, om meer aandacht te vragen van de Tweede Kamer voor de problemen bij de NT1-cursussen van de ROC's in Nederland.. Enkele leden van de afdeling namen deel aan een bijzondere aflevering van het TV-spel Lingo. Samen met minister Van der Hoeven van Onderwijs vormde de secretaris van de afdeling een team bij de uitzending van deze Lingo-aflevering, uitgezonden op 8 september. Op deze uitzending zijn zeer veel positieve reacties gekomen.

De secretaris van de afdeling is zeer actief in versturen van post voor het onderhouden van landelijke contacten

Een afvaardiging van het bestuur van de afdeling Limburg woont de maandelijkse vergaderingen bij van de beleidsgroep Brabant.

Het afdelingsbestuur werkte mee aan de organisatie van de landelijke deelnemersdag deelnemersdag van de Stichting ABC in Den Bosch op 19 november. Dat betekende ook dat de afdeling ervoor zorgde dat een bus een aantal Limburgse deelnemers ophaalde en thuisbracht. De afdeling Limburg verzorgde een informatiestand bij deze gelegenheid.

Verslag beleidsgroep Brabant 1 oktober 2006 - 31 december 2007

Algemeen

In deze periode stond uitvoering van het project 'ABC in Noord-Brabant' voorop. Dit project is in het kader van het Sociaal en Cultureel Ontwikkelingsbeleid gesubsidieerd door de provincie Noord-Brabant. Het werd uitgevoerd door het bestuur van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering en de beleidsgroep Noord-Brabant van de stichting. In de projectperiode maakten Hetty van den Braak, Theo Duymelings, Henk van Iersel, Annemiek Leemans, Anita Ossewaarde, Mien van de Pol, Anke van der Reyt, Frits Vreven, Cees van Vugt en Ferry Westerbrink deel uit van deze beleidsgroep. Zij zijn allen 'ervaringsdeskundigen' in de zin dat zij op latere leeftijd hebben leren lezen, schrijven en / of rekenen of daar nog meer bezig zijn. Petra Bartelen was wegens ziekte verhinderd om actief te zijn in deze periode.

Jeanne van Leijssen, Leo Hanegraaf, Wim Ruijgrok en Joost Andrik waren achtereenvolgens coördinator, geassisteerd door Ilona Leenhouders-Vorstenbosch. Zij zijn of waren allen werkzaam bij Stichting Zet in Tilburg.

Het landelijk bestuur van de stichting bestond uit Jacques Baartmans, voorzitter; Kees Peijen, penningmeester tot februari 2007; Jan Houtepen, penningmeester vanaf februari 2007; Gudrun Gilhuis-Glenthøj, secretaris; Hank Gronheid, lid; Hannie de Heus, afgevaardigde van de afdeling Limburg van de stichting; Cees van Vugt, afgevaardigde van de beleidsgroep Noord-Brabant; Willem Pedro, afgevaardigde van de afdeling Amsterdam/Noord-Holland. Pieter de Graaf was adviseur van de stichting.

De beleidsgroep Noord-Brabant als geheel vergaderde in de projectperiode elf keer. Deze vergaderingen werden voorbereid en meestal voorgezeten door de coördinator en een enkele keer door de voorzitter van het landelijk bestuur. Leden van de beleidsgroep werden betrokken bij de presentatie van sommige agendapunten. De vergaderingen werden bijgewoond door leden van het landelijk bestuur, een afvaardiging van de afdeling Limburg en de adviseur van de stichting. Het landelijk bestuur zorgde voor verslaglegging van de vergaderingen.

Belangrijke agendapunten, betrekking hebben op het gesubsidieerde project, waren de voorbereiding van de landelijke deelnemersdagen 2006 en 2007, de activiteiten van de werkgroepen 'politiek', 'publiciteit en werving' en 'voorlichting', en het aandacht vragen voor het vervolg op de conferentie van 8 september 2006 'ABC in Brabant'.

Een ander onderwerp dat op de vergaderingen ter sprake kwam, was het behartigen van de belangen van de 'ambassadeurs alfabetisering', zowel in de provincie Noord-Brabant als landelijk. In Brabant ging het daarbij over medewerking aan een project van de Stichting Zet

voor ambassadeurs alfabetisering 'Wie A zegt moet ook B zeggen' en landelijk over de organisatie door de Stichting ABC van de ontmoetingsdag voor ambassadeurs op 8 september 2007. Verder is de Stichting ABC uitgenodigd door het CINOP om een ambassadeursnetwerk in de provincie Gelderland te gaan opzetten.

Veel aandacht kreeg ook het 'Aanvalsplan Laaggeletterdheid 2006-2010. Van A tot Z', uitgebracht door het ministerie van O.C.&W.

Verder stonden op de agenda: bespreking van het jaarverslag 2004-2006, uitleg met discussie over de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, informatie en discussie over de uitgave 'Stil vermogen' van de Stichting Lezen en Schrijven, informatie over het project ETV in Brabant, een discussie over les gelden voor basiscursussen lezen en schrijven, de voorbereiding van het gesprek van een delegatie van de Stichting ABC met staatssecretaris Van Bijsterveldt en de samenhang van armoede en laaggeletterdheid.

Er waren ook bijeenkomsten van de genoemde werkgroepen en werkgroepen-ad-hoc, bijvoorbeeld voor de organisatie van de jaarlijkse landelijke deelnemersdag en de ontmoetingsdag voor ambassadeurs alfabetisering op 8 september 2007.

Een lid van de beleidsgroep vertegenwoordigde de groep bij vergaderingen van de afdeling Limburg van de stichting. Leden van de beleidsgroep werkten mee aan de conferentie op 1 november 2007 in het gouvernement in Maastricht, 'ABC in Limburg'.

Een lid werkte mee aan het instandhouden van de website van de stichting.

Bestuursleden van de stichting namen deel aan het 'Voortgangsberaad Alfabetisering', geïnitieerd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Daarin heeft een afgevaardigde van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering zitting.

De stichting onderhield ook contact met de in 2004 onder voorzitterschap van prinses Laurentien gestarte Stichting Lezen en Schrijven, de uitvoerders van het Aanvalsplan Laaggeletterdheid 2006-2010 (CINOP) en het 'Landelijk Nedwerk Nederlandstaligen in de Basiseducatie'. Er waren uitwisselingsgesprekken en de bijeenkomsten van deze instellingen werden bezocht. Ook gebeurtenissen die landelijk van belang zijn, werden door bestuurders en leden van de Stichting ABC bezocht, zoals de uitreiking van certificaten aan teams ambassadeurs alfabetisering.

Er was contact met de provincie Noord-Brabant in verband met activiteiten voor werkgelegenheid voor laagopgeleiden. Op 6 december 2006 woonden acht leden van de Stichting ABC de conferentie van 'Kennis = Meedoen' bij in het Evoluon in Eindhoven. Een van deze leden ontving de duizendste leerbon van de provincie. Op 16 oktober 2007 werd tijdens een bijeenkomst in Halsteren aan de beleidsgroep Brabant van de Stichting ABC een 'pluim' uitgereikt van 'Kennis = Meedoen'. Leden van de beleidsgroep namen de pluim in ontvangst en spraken over het werk van de stichting.

Op 10 januari 2007 was er overleg van de Stichting ABC, CINOP en 'Kennis = Meedoen' over plannen inzake alfabetisering in 2007.

Er werd contact onderhouden met de netwerkdocenten van verschillende ROC's in Brabant.

Op 26 maart was een vertegenwoordiging van de stichting aanwezig bij de startbijeenkomst van ETV Brabant. De voorzitter van de stichting hield daar een toespraak en een lid van de beleidsgroep presenteerde het werk van de pioniers van de stichting.

Een bestuurslid was op 27 februari 2007 aanwezig bij een vergadering van de wethouders educatie van de vijf grootste steden in Noord-Brabant om daar informatie te geven over de Stichting ABC en de activiteiten in het kader van 'ABC in Brabant'.

Een bestuurslid bezocht de bijeenkomst van 'Kennis = Meedoen' op 20 juni 2007 in Helvoirt.

De voorzitter van de Stichting ABC had zitting in de stuurgroep 'Aanvalsplan

Laaggeletterdheid Noord-Brabant', die in 2007 tot stand kwam.

Preventie, voorlichting en belangenbehartiging

Twee leden werkten mee aan het leesteam van Zorgverzekeraar VGZ om teksten op gemakkelijke leesbaarheid te beoordelen.

Met veel inzet werkte een van de leden van de beleidsgroep mee aan activiteiten in Helmond, waar via de Voedselbank en andere instellingen cursisten worden geworven voor een lees- en schrijfgroep. Ook verleent hij medewerking bij projecten van de provincie Brabant in het kader van 'Ticket to the future', met name in Helmond. Op 1 mei 2007 werd hij onderscheiden met de zilveren roos van de PvdA in Helmond.

Drie leden van de beleidsgroep hebben een debattraining gevolgd en vervolgens deelgenomen aan een debat over armoede tussen politici en dertig Brabantse burgers in de Verkadefabriek in Den Bosch op 28 februari 2007.

Er was veel telefonisch contact, verzorgd door bestuur, beleidsgroep en coördinator, bij vragen om informatie over cursussen, het werk van de stichting en mogelijkheden om in de alfabetisering te werken.

Andere activiteiten van leden van bestuur en beleidsgroep:

voorlichting op een landelijke bijeenkomst op 8 december 2006 voor docenten-begeleiders van de teams ambassadeurs alfabetisering, georganiseerd door CINOP;

gesprek op 12 december 2006 met het Team Jeugd van de gemeente Helmond over voortijdig schoolverlaten en laaggeletterdheid bij jongeren;

het bijwonen van een conferentie op 13 december 2006 in het Provinciehuis in Den Bosch over armoedebestrijding;

het inrichten van een tentoonstelling over alfabetisering in de Openbare Bibliotheek in Deurne;

voorlichting op een basisschool in Laarbeek;

voorlichting over laaggeletterdheid aan studenten van de PABO in Tilburg op 3 april 2007;

contacten met de theatergroep 'Inspringtheater', later 'Leesmij' in Wageningen;

medewerking aan een onderzoek van de gemeente 's-Hertogenbosch over de bruikbaarheid voor laaggeletterden van formulieren betreffende schuldsanering;

een interview met een student over economie en laaggeletterdheid op 4 april 2007;

een bestuurslid heeft contact opgenomen met de minister van Justitie om hem aandacht te vragen voor alfabetisering van laaggeletterde gedetineerden en is aanwezig geweest op een beleidsoverleg over dit onderwerp op 6 september 2007;

leden van de beleidsgroep waren aanwezig op een bijeenkomst van de Stichting van de Arbeid over laaggeletterdheid en werk op 29 maart 2007;

een bestuurslid was aanwezig op de 'Dag van de duidelijkheid' van het ministerie van OCW in Leidschendam op 13 september 2007;

medewerking werd gegeven aan een project om theater en laaggeletterdheid met elkaar te verbinden;

een lid van de beleidsgroep en een bestuurslid werkten mee aan een voorlichtingsavond op 28 november 2007 over laaggeletterdheid voor de Rotary Gemert-Laarbeek;

er werd een begin gemaakt aan een actie tegen het sluiten van balies voor klanten door de ABN-AMRO en de RABO-bank;

kaartjes met de tekst 'Ik heb moeite met lezen, schrijven en rekenen' werden verspreid met de bedoeling dat laaggeletterden daarmee wijzen op de problemen die zij hebben in het maatschappelijk verkeer;

een lid van de beleidsgroep gaf medewerking aan de training voor ambassadeurs

alfabetisering van het ROC Ter Aa.

Werving en publiciteit

De inrichting van de informatiekraam voor manifestaties en markten werd verbeterd. Posters en folders werden geregeld vernieuwd en de toegankelijkheid werd bevorderd. De informatiekraam stond in Helmond op de inburgeringsmarkt op 25 maart 2007, op een informatiemarkt op 29 april 2007 en op de markten van 1 mei en 4 november 2007. Op 27 mei was er een kraam in Helmond-Brouwhuis en in Bakel op 16 september 2007.

Leden van de beleidsgroep gaven interviews over ongeletterdheid en alfabetisering voor allerlei media: Omroep Max, het blad 'Nestor' en de Helmondse Courant.

In Helmond werkte een lid van de beleidsgroep mee aan voorlichting en werving voor cursussen door middel van artikelen en advertenties in wijkbladen en via de Voedselbank. Dat laatste heeft tot een cursus geleid, die wegens omstandigheden na enige tijd moets worden beëindigd.

In Helmond werd op de vestigingen van de Openbare Bibliotheek twee keer een tentoonstelling ingericht over alfabetisering. Ook op de bibliotheek in Gemert werd in de Week van het Leren 2007 een tentoonstelling ingericht over alfabetisering.

Twee leden van de beleidsgroep waren betrokken bij de werving door de Brede Welzijnsinstelling in Sint Oedenrode voor alfabetiseringscursussen van ROC De Leygraaf. Twee andere leden waren betrokken bij wervingsactiviteiten in Eindhoven.

Deelnemersdagen

Zaterdag 18 november 2006

Meer dan tweehonderd mensen waren op zaterdag 18 november aanwezig op het provinciehuis in Den Bosch op de tiende deelnemersdag van de Stichting ABC. Het thema was deze keer: 'Kom over die drempel'. Dat wil zeggen: 'Ga naar school of cursus en blijf dat doen'. En ook: 'Durf ervoor uit te komen dat je moeite hebt met lezen, schrijven of rekenen'.

In plaats van een forum was er dit jaar toneel, 'inspringtheater' door de 'Boerengroep Wageningen'. Zowel vóór als na de pauze trad de groep, bestaande uit jonge spelers, op. Ze speelden gebeurtenissen uit het leven van een laaggeletterde van de basisschoolleeftijd en daarna en hoe de omgeving daarop reageert. Daarna volgde een gesprek met de aanwezigen in de zaal. Die werden uitgenodigd zich in te leven in de personen en zich af te vragen: 'Wat kon ik er aan doen?' En: 'Hoe zou ik het aanpakken?'

Dan werd het spel nog een keer gespeeld en daarbij konden cursisten uit de zaal rollen overnemen van de spelers en laten zien hoe het wel moet. Deze wisselwerking werkte bijzonder goed. Op deze manier werden de problemen en de oplossingen duidelijk: 'Kom over die drempel'. En: 'Help anderen over de drempel'.

Op deze dag werd voor de tiende keer de ABC-trofee van de Stichting ABC uitgereikt. De kunstenaar was dit jaar Evert Slegers uit Helmond. Hij vertelde over zijn schilderij met kleine voorstellingen, die ieder de letter J uitbeeldden, de tiende letter van het alfabet.

De drie genomineerde instellingen waren: OZ Zorgverzekeringen Breda vanwege de training van de medewerkers in het gebruik van gewone taal in folders, aan de telefoon en op de website; AFM (Autoriteit Financiële Markten) uit Amsterdam, eveneens vanwege de training van de medewerkers in het gebruik van korte zinnen en eenvoudige voorlichting, die gegeven is door het Bureau Taal; Domein, een woningcorporatie in Eindhoven, vanwege hun duidelijke voorlichting over kopen en huren bij huisbezoek en door middel van een DVD.

Vertegenwoordigers van deze instellingen lichtten hun initiatieven toe. Daarna kon iedereen

stemmen. Er werden 150 stemmen uitgebracht. Ongeveer de helft daarvan was voor Domein uit Eindhoven, die hiermee dus winnaar werd. Tom Mans van Domein was er bijzonder blij mee. Hij beloofde dat hij erover zou vertellen aan andere instellingen om op die manier reclame te maken voor duidelijke taal.

Het podium was ook nog even voor het nieuwe team ambassadeurs van het Nova College in Haarlem. Zij presenteerden hun plannen. Zij gaan samenwerken met de ambassadeurs uit Amsterdam. Want ook in Noord-Holland moet de alfabetisering een flinke impuls krijgen. De Stichting ABC kon terugzien op een zeer geslaagde deelnemersdag.

Zaterdag 24 november 2007

Ongeveer driehonderd mensen uit het hele land kwamen op zaterdag 18 november 2007 naar het provinciehuis in Den Bosch voor de elfde deelnemersdag van de Stichting ABC. Het motto was deze keer: 'Talent telt'.

Rob de Haas gaf leiding aan de programmapunten waarbij het ging om 'Talent telt'. Hij kon meteen al een groep aankondigen die liet zien wat er zoal hoort bij het begrip 'talent'. Samen met regisseur Jo Hendrix uit Meijel speelden ambassadeurs alfabetisering uit Venlo een toneelstukje. Het ging over de 'top tien' van de smoezen die mensen gebruiken die niet goed kunnen lezen en schrijven en werd heel goed en levensecht gespeeld door Truus Reijnen, Piet Willems, Fons Reijnen en José van Beers, samen met Jo Hendrix. Daarna liet Rob de Haas beelden zien van de voetballer Diego Maradona in zijn goede tijd. Wat hij met de bal kon, is een bijzonder talent. Maar ook vertelde Rob over zijn moeder. Die kon heel goed andere mensen helpen op haar eigen bijzondere manier. En dus is zijn moeder net zo goed een 'held' voor Rob als Maradona. Het gaat tenslotte om je eigen talenten en hoe je die gebruikt. Dat liet ook Mien van de Pol zien die enkele van haar gedichten voorlas. Ze heeft pas laat leren lezen en schrijven. Maar nu volgt ze steeds weer nieuwe cursussen zoals computergebruik en Engels. Ze kan nu zelf haar gedichten op de computer zetten.

Daarna was het tijd voor de workshops of werkgroepen: 1. Rekentalenten met rekendocente Martha de Vries, die liet ervaren hoe leuk en nuttig rekenen kan zijn in alledaagse situaties; 2. Acteertalenten met Jo Hendrix die met decorstukken, kleding en grime een grote groep een scene liet spelen met Scrooge uit 'A Christmas Carol' van Dickens; 3. Schildertalenten met Joke Smeets, die twintig deelnemers liet werken met acrylverf op doek aan de hand van kleuren en vormen van Engelse drop; 4. Dicht- en schrijftalenten met Jeanne van Leijssen die de deelnemers vanuit hun eigen naam en belevenissen korte gedichten liet maken, onder meer 'elfjes'; 5. Talenten om te helpen met het team van de EHBO-afdeling uit Brunssum dat de groep van 25 deelnemers liet zien hoe belangrijk het is om eerste hulp te kunnen geven en dat ook mensen die niet goed zijn in lezen, talenten kunnen hebben om het EHBO-diploma te halen. 6. Toveren met de computer met Pieter de Graaf, die demonstreerde en liet ervaren hoe een computer duidelijk uitgesproken taal omzet in geschreven taal en dus een hulpmiddel kan zijn voor laaggeletterden; 7. Talenten van A tot Z met Hank Gronheid werd geleid die de aanwezigen liet discussiëren over het beleid van de Stichting ABC: gaat het over laaggeletterde mensen voor wie de Nederlandse taal de eerste en eigen taal is of ook over 'nieuwkomers' die goed Nederlands kunnen spreken en verstaan?; 8. Denktalenten met ROB de Haas die een grote groep aan de hand van een stelling liet ontdekken dat er veel verschillende manieren van denken zijn: kritisch, ontdekkend, optimistisch en positief, opbouwend en aanvullend, selectief.

In het middagprogramma riep Hank Gronheid op om een handtekening te zetten om te protesteren tegen het ontslag van veel docenten lezen en schrijven van het Mondriaan College in Den Haag.

Op deze dag werd voor de elfde keer de ABC-trofee van de Stichting ABC uitgereikt. De

kunstenaar was dit jaar Jos Deenen uit Venlo, die heel speels had gewerkt met de letter K. De drie genomineerde instellingen kwamen aan het woord, ieder een kwartier. Brugmedia uit Kampen met een huis-aan-huisblad, waarin elke maand een halve pagina ter beschikking wordt gesteld aan de Werkgroep Laaggeletterden kan zorgen voor eenvoudig taalgebruik en kan schrijven over de cursussen Taal en Rekenen voor volwassenen. Signaal Wijzer Oncologie van drie verpleegkundigen uit Breda, Tilburg en Den Bosch, die op een eenvoudige manier voorlichting geven over kanker met korte zinnen en veel symbolen. Tenslotte was er de presentatie van de EHBO-afdeling Brunssum, waarbij duidelijk werd hoe de mensen van de EHBO in Brunssum alles op alles hebben gezet om de theorie van de cursus eenvoudig te presenteren, zodat het diploma behaald is door zes mensen die moeite hebben met lezen en schrijven. Daarna kon iedereen zijn of haar stem uitbrengen. Er werden 257 stemmen uitgebracht. Daarvan behaalde de EHBO-afdeling Brunssum er 164. Na de uitreiking van de ABC-trofee waren er presentaties uit de werkgroepen van de ochtend.

Van alle workshops kwamen deelnemers of de begeleider naar voren voor een kort verslag. En er waren gedichten te horen en schilderijen te zien van de dicht- en schildertalenten. Een hoogtepunt was de opvoering van 'Scrooge' door de acteertalenten onder leiding van Jo Hendrix. Voor een tweede hoogtepunt zorgden Ferry Westerbrink en Hetty van de Braak zorgden met een speelse afsluiting van de dag. Ze demonstreerden de linedance 'Closer' en lieten op die manier hun talent zien. En daarna nodigde Ferry liefhebbers uit om op het podium te komen en de dans '98.2' met hem in te studeren. Een flinke groep kwam naar voren en het lukte wonderwel. Ferry bleek een uitstekende dansmeester. De Stichting ABC kon terugzien op een zeer geslaagde deelnemersdag met een record aantal aanwezigen.

Vervolg op de conferentie 'ABC in Brabant' (8-9-06)

In het kader van de conferentie 'ABC in Brabant', gehouden in Tilburg op 8 september 2006, heeft de Stichting ABC een 'intentieverklaring' voor elke gemeente in Noord-Brabant afzonderlijk opgesteld. Deze verklaring sluit aan op een van de doelstellingen van het Aanvalsplan Laaggeletterdheid: deelname van 12.500 personen uit de doelgroep minst geletterden aan alfabetiseringscursussen. Het gaat om 5% van de doelgroep die volgens landelijke gegevens uit 250.000 volwassenen met Nederlands als eerste taal bestaat. De Stichting ABC heeft deze gegevens omgerekend voor elke gemeente in Noord-Brabant. De intentieverklaring houdt in dat de gemeente alles zal doen wat binnen haar mogelijkheden ligt om in het jaar 2010 te zorgen dat het streefgetal cursisten deelneemt aan een alfabetiseringscursus die voldoet aan de eisen die daaraan gesteld moeten worden. Het is de bedoeling dat de verklaring in de colleges van B en W wordt besproken en bij instemming wordt ondertekend en teruggestuurd naar de Stichting ABC.

Op 31 december 2007 was de Intentieverklaring door 17 Noord-Brabantse gemeenten ondertekend: Asten, Bergen op Zoom, Deurne, Dongen, Eindhoven, Etten-Leur, Gemert-Bakel, Laarbeek, Moerdijk, Schijndel, Sint-Michielsgestel, Sint-Oedenrode, Someren, Son en Breugel, Uden, Waalwijk en Woensdrecht.

Een tiental andere gemeenten hebben, gevolg gevend aan een actie van de Stichting ABC, beleidsvoornemens geformuleerd die overeenkomen met de bedoelingen van de 'Intentieverklaring'. In een ambtelijk regio-overleg onderwijs van 7 september 2006, waarin vertegenwoordigd de gemeenten Bergeijk, Bladel, Cranendonck, Eersel, Heeze-Leende, Oirschot, Reusel-De Mierden, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre, is een gezamenlijk standpunt bepaald. Dat houdt in dat deze gemeenten positief staan tegenover ondertekening

van de Intentieverklaring onder voorwaarde dat met het opleidingsinstituut (het ROC Eindhoven) vooraf nadere prestatie- en verantwoordingsafspraken zouden worden gemaakt. Het ROC Eindhoven is verzocht een voorzet te doen: een meerjarige financiële opzet met aantallen cursisten. Dit verzoek is via het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven overgebracht aan de directie van het ROC Eindhoven en dit heeft geleid tot het 'Plan SRE-10'.

In de 'toelichting bij projecten in begroting regiogemeenten 2007' van de regio Helmond is een project 'Laaggeletterdheid' beschreven. Met een verwijzing naar de 'Intentieverklaring' van de Stichting ABC komt daarin de volgende passage voor: 'ROC Ter AA wil in samenwerking met de Stichting ABC, gemeenten en andere betrokkenen in de komende periode uitdrukkelijk prioriteit geven aan een lokale vertaling van het landelijke aanvalsplan laaggeletterden op het terrein van bewustmaking, taboedoorbreking en werving van deelnemers. Uiteindelijk doel is toename van het aantal deelnemers aan lees- en schrijfcursussen, volgens de streefcijfers uit het landelijk aanvalsplan (5% van de echte analfabeten)'. Het gaat om de gemeente Geldrop-Mierlo en vijf andere, die de Intentieverklaring al hadden ondertekend. Als vervolg hierop is een regioplan opgesteld door door het ROC Ter Aa.

Ook de gemeenten Tilburg en Breda kunnen beschouwd worden als gemeenten waar al een begin is gemaakt met beleid in het kader van het Aanvalsplan Laaggeletterdheid. Met Breda is op 22 november 2006 een eerste contact gelegd op ambtelijk niveau.

Op 6 december 2007 is gesproken met het bestuur van de gemeente Veghel, voornamelijk zonder resultaat. De gemeente Uden en ROC De Leygraaf organiseerden op 27 juni 2007 een voorlichtingsbijeenkomst over het aanvalsplan laaggeletterdheid voor gemeenten in de regio. Een bestuurslid van de Stichting ABC en een lid van de beleidsgroep hielden daar een toespraak. Op 29 november 2007 spraken twee leden van de beleidsgroep met de wethouder educatie van Sint-Oedenrode over een vervolg op het tekenen van de Intentieverklaring. Zes gemeenten in West-Brabant (Bergen op Zoom, Woensdrecht, Roosendaal Rucphen, Steenbergen en Halderberge) zijn in overleg over een gezamenlijk regioplan.

De gemeenten Moerdijk, Etten-Leur en Schijndel hebben ieder voor zich een beleidsplan ontwikkeld en zijn met de uitvoering daarvan gestart. Bij de presentaties in deze gemeenten waren steeds leden van de beleidsgroep Brabant en het bestuur van de Stichting ABC aanwezig en als woordvoerders bij het programma betrokken, in Moerdijk op 1 februari 2007, in Etten-Leur op 22 augustus 2007 en in Schijndel op 27 september 2007. Op 28 november 2007 was er in Etten-Leur vervolgens een informatieavond voor toeleiders alfabetisering, met medewerking van bestuur en beleidsgroep Brabant van de Stichting ABC. De overige 33 gemeenten hebben in 2006 en 2007 geen stappen gezet in het kader van het 'Aanvalsplan Laaggeletterdheid'.

Afdeling Limburg, inhoudelijk jaarverslag 2006

Bestuur

Het bestuur van de afdeling Limburg werd in 2006 gevormd door Hannie de Heus (voorzitter), Theo van Kessel (lid), Hubert Ostiana (lid), Charles Thijssens (secretaris-penningmeester) en Piet Willems (lid).

De afdeling werd secretariaal ondersteund door Bair Sanders als externe vrijwilliger en inhoudelijk door Jacques Baartmans, voorzitter van het landelijk bestuur van de Stichting

Belangenbehartiging Alfabetisering en Gerard Linders, vanaf 14 juni 2006 coördinator van de afdeling.

Hannie de Heus maakte in 2006 deel uit van het landelijk bestuur van de stichting, als afgevaardigde van de afdeling Limburg. Het landelijk bestuur bestond verder uit Jacques Baartmans (voorzitter), Gudrun Gilhuis (secretaris), Kees Peijen (penningmeester), Hank Gronheid (lid), Willem Pedro (afgevaardigde van de afdeling Noord-Holland) en Cees van Vugt (afgevaardigde van de afdeling Brabant).

Het bestuur van de afdeling Limburg vergaderde in 2006 negen keer. Daarbij waren de landelijk voorzitter van de stichting en Theo Duijmelings namens de afdeling Brabant aanwezig. Bair Sanders zorgde zes keer voor de verslaglegging van deze vergaderingen, Jacques Baartmans drie keer.

De belangrijkste onderwerpen van deze vergaderingen waren: publiciteit en voorlichting over de stichting en het (functioneel) analfabetisme; belangenbehartiging ten behoeve van de doelgroep van de stichting; subsidieaanvragen; de mogelijkheid om vrijwilligersvergoedingen te verstrekken; versterking van het netwerk van de afdeling Limburg bij gemeenten en instellingen; de 'deelnemersdag' op 24 juni in Heerlen (planning, programma, organisatie, publiciteit, evaluatie); het nieuwe communicatiesysteem 'Mediamall'.

Belangenbehartiging

Behartiging van de belangen van laaggeletterden in Limburg heeft plaatsgevonden door contacten met de doelgroep, acties en voorlichting.

Op 25 januari hadden de voorzitter van de afdeling en de landelijk voorzitter van de stichting een gesprek met de directie educatie van het ROC Gilde Opleidingen. Het bleek dat deze directie op korte termijn de cursussen voor laaggeletterden wilde afstoten en overdragen aan een nog niet bekende of bestaande andere instelling. De afdeling Limburg heeft zoveel mogelijk bekendheid gegeven aan dit voornemen. Het plan is intussen ingetrokken door een nieuwe directie. Dat is gebleken bij een gesprek met deze directie op 2 november.

De afdeling Limburg van de Stichting ABC heeft sterk en met succes bevorderd dat het bestuur van de provincie Limburg kennis nam van het 'Aanvalsplan Laaggeletterdheid 2006-2010' van het ministerie van OC&W.

Het bestuur van de afdeling werkte in zijn geheel mee aan het tot stand komen van een wervingsmethode voor cursussen alfabetisering van de Stichting Spectrum in Velp. Dat gebeurde op een werkbijeenkomst op 18 mei in Tilburg en het deelnemen aan de presentatie van de methode.

Enkele bestuursleden werkten mee aan een fotosessie in Amsterdam van de Stichting Lezen en Schrijven. De bedoeling van de foto's is het bekend maken van het verschijnsel laaggeletterdheid.

Een lid van het bestuur interviewde de bestuursvoorzitter van Océ over zijn bekendheid met laaggeletterdheid. Hetzelfde lid werkte mee aan een publicatie over dit onderwerp in het Reformatorisch Dagblad en gaf voorlichting aan studenten van de PABO in Venlo.

Twee bestuursleden van de afdeling zijn op 9 en 10 oktober op de PABO Maastricht geweest om voorlichting te geven aan de studenten daar ter gelegenheid van hun introductieweek. Deze ontmoeting is zeer succesvol geweest, zoals blijkt uit verslagen die de studenten hebben gemaakt.

Er is actie ondernomen in verband met de hoge kosten van lesmateriaal voor cursisten NT1 in Venlo.

Er is informatie gestuurd naar 'Partners in Welzijn' in Sittard-Geleen.

De cursisten van de lees-, schrijf- en rekengroepen op de ROC's in Heerlen, Sittard en

Maastricht zijn bezocht. Hun is informatie gegeven over de landelijke deelnemersdag, de Stichting ABC, de training 'ambassadeurs alfabetisering' en het landelijk Aanvalsplan Laaggeletterdheid. Vooral het bezoek aan het Arcus College heeft veel aandacht gekregen en is zeer succesvol geweest; het resultaat was een grote deelname aan de deelnemersdag op 24 juni.

Leden van de afdeling Limburg van de Stichting ABC werken mee aan de 'Nieuwsbrief Ambassadeurs' van het ROC Gilde Opleidingen.

Een aanvraag bij het College van Bestuur van de Hogeschool Zuyd, gedaan op 15 oktober 2006, om laaggeletterdheid in Limburg te onderzoeken en in kaart te brengen is in 2006 onbeantwoord gebleven.

Publiciteit

Het materiaal voor de informatiestand van de afdeling Limburg voor het grote publiek is uitgebreid en verbeterd. De kraam wordt gebruikt bij activiteiten en manifestaties, op scholen en op voorlichtingsmarkten. Het materiaal wordt geregeld vernieuwd en aangepast met informatiefolders en boekjes voor een groot publiek. Het gaat om informatie die het verschijnsel (functioneel) analfabetisme meer bekend maakt en om het bereiken van de doelgroep zelf, die attent wordt gemaakt op de mogelijkheid om cursussen te volgen. De afdeling verzorgt ook publiciteit in Duitsland en heeft 300 Duitstalige informatieboekjes gemaakt.

Er wordt contact onderhouden met de openbare bibliotheek in Venlo.

Er is een goed contact met de regionale pers in Venlo, de pers in Limburg en met de omroep L1.

Twee bestuursleden werkten mee aan een radioprogramma van de lokale omroep Helden-Panningen.

Versterking van het 'netwerk' van de stichting en de afdeling

Het bestuur van de afdeling heeft periodiek overleg met docenten/medewerkers educatie van de ROC's in Limburg, dat wil zeggen Leeuwenborgh Opleidingen, Gilde Opleidingen en het Arcus College in Heerlen. Van de ROC's namen vijf tot zeven vertegenwoordigers deel aan dit overleg, dat in 2006 zes keer heeft plaatsgevonden. De voorzitter van het landelijk bestuur van de Stichting ABC is bij deze bijeenkomsten aanwezig en maakt het verslag en de voorzitter van de afdeling Limburg leidt de vergadering. Onderwerpen van deze vergaderingen waren: de Limburgse deelnemersdag; de taakverdeling tussen de ambassadeurs alfabetisering in Venlo en de Stichting ABC; voorbereiding van bezoeken aan gemeentebesturen en ROC's; de plannen van ROC-directies betreffende de NT1-cursussen; goede wervingsmethoden; ETV in Limburg. Ook worden alle plannen en activiteiten uitgewisseld en op elkaar afgestemd. Deze besprekingen verlopen in een goede sfeer en zijn van belang voor het draagvlak van de stichting bij de ROC's. Speciaal contact was er met het Arcus College in Heerlen, onder andere om de voorbereidingen te treffen voor de Limburgse deelnemersdag 2006.

Een ander belangrijk netwerk zijn de gemeenten in Limburg. Het landelijk bestuur heeft samen met de afdeling Limburg veel energie en tijd besteed aan het versterken van de contacten met de gemeenten en gemeentelijke instellingen.

In Roermond heeft het bestuur van de afdeling gesproken met de wethouder en beleidsmedewerker educatie. Het bestuur heeft geadviseerd over een plan van aanpak voor alfabetisering in het kader van het landelijk aanvalsplan.

In Venray heeft de voorzitter van de afdeling voorlichting gegeven over laaggeletterdheid en alfabetisering aan de directie en medewerkers van het ROC aldaar en 50 baliemedewerkers van de gemeente. Ook heeft zij een gesprek gehad met de wethouder educatie.

In Venlo is nu een baliemedewerker die speciaal laaggeletterden helpt bij het invullen van formulieren.

Met de gemeente Beek is na de gemeenteraadsverkiezingen opnieuw contact opgenomen. Dit heeft geleid tot een gesprek met het gemeentebestuur op 11 oktober. De gemeente Beek heeft toegezegd een voorttrekkersrol te gaan spelen in de regio.

De afdeling heeft een eigen verslag van de conferentie voor gemeenten van 11 mei 2005 gemaakt, in het bijzonder geschikt voor toezending aan de gemeenten in Limburg. De DVD van deze conferentie is eveneens gebruikt voor promotiedoeleinden.

De gemeente Heerlen en Parkstad Limburg waren in 2006 speerpunt voor de alfabetisering. De deelnemersdag is op het ROC Arcus College gehouden. Een docent van het Arcus College volgt de cursus 'Train de trainers' zodat hij ambassadeurs alfabetisering kan opleiden. De gemeente Heerlen zal die opleiding en werving van cursisten financieren, evenals extra kosten voor cursussen die daaruit voortkomen.

Belangrijk voor versterking van het netwerk in Limburg was de conferentie voor maatschappelijke instellingen 'De kracht van diversiteit' op 31 augustus in Roermond. Twee personen van de afdeling waren daar aanwezig. Ook de vrijwilligersdag van de provincie op 25 november is door twee bestuursleden van de afdeling bezocht.

Deelnemersdag 2006

Er is een prettige en succesvolle samenwerking geweest van de Stichting ABC met het ROC Arcus College in Heerlen, onder andere bij besprekingen op 19 en 22 juni.

Ongeveer 130 deelnemers waren aanwezig op de deelnemersdag, 24 juni, in Heerlen op het Arcus College. Daarnaast was de Stichting ABC ruim vertegenwoordigd en ook wethouders uit Venlo, Roermond en Heerlen maakten de dag mee.

Het motto van de dag was 'Met ons kun je lezen en schrijven'. Het ging om de ontmoeting en om een leerzaam en actief programma. Mevrouw Hannie de Heus, voorzitter van de afdeling Limburg van de Stichting ABC, heette de aanwezigen welkom en wethouder C. Duijf van de gemeente Heerlen hield de openingstoespraak. Hij ging in op de betekenis van alfabetisering en complimenteerde de aanwezige cursisten en hun familieleden die waren meegekomen. Het gemeentebestuur van Heerlen streeft naar meer groepen deelnemers en wil bevorderen dat een team ambassadeurs alfabetisering wordt gevormd. Laaggeletterden zijn een speciale doelgroep van het gemeentebeleid.

Daarna werden de volgende zeven workshops gehouden.

Alfabeter schrijven. Pieter de Graaf gaf een presentatie van deze methode. Daarna konden de deelnemers het nieuwe programma op de computer uitproberen.

Demonstratie EHBO. Deze werd gegeven door de heer Jo Scheren. Verschillende aspecten kwamen aan de orde, onder andere reanimatie. Uit deze workshop is een cursus voortgekomen op het Arcus College.

Rekenen doe je altijd en overal. Vanuit situaties van alledag, thuis, in de winkel en op straat werd het rekenen beoefend. De methode van het Arcus College werd hiermee gedemonstreerd door docenten Elise Smeets en Lucinda Ploeger.

Taalspellen, taalspelen. Dat bezig zijn met taal aardig, ontspannend, leuk en tegelijk leerzaam kan zijn, werd duidelijk in deze workshop. John Rutten en Kitty Stalman leidden deze workshop.

Het gebruik van websites. Er zijn speciale sites voor volwassenen die moeite hebben met lezen, schrijven en rekenen. Deze werden getoond door Jan Goebbels en Eugène Janssen. De deelnemers konden zelf aan de slag.

Werken met de computer. De beginselen van het schrijven op de computer, het maken van ekeningen en het gebruik van het toetsenbord en de muis werden geoefend onder leiding van Betsie Vaessen.

Verslaggever voor één dag. Met Dick van Zomeren maakten enkele deelnemers een verslag van deze deelnemersdag. Ze maakten foto's, interviewden en schreven hun indrukken op.

Na de workshops was het woord aan de aanwezige wethouders van Venlo en Roermond. Zij presenteerden ieder het beleid van hun gemeente op het terrein van alfabetisering. Samen met de gemeente Beek waren Venlo en Roermond door de Stichting ABC genomineerd voor de eerste Stimuleringsprijs Alfabetisering van de provincie Limburg. De aanwezigen brachten vervolgens hun stem uit. Later op de dag bleek dat de gemeente Venlo de meeste stemmen had verworven. De prijs, een kunstwerk van beeldend kunstenaar Jenny Roost uit Hoensbroek, werd dus overhandigd aan wethouder J. Lamers.

Na de lunch gingen alle aanwezigen met bussen naar Kerkrade, waar het Museum Industrion werd bezocht. Daar werd een inleiding gehouden over het museum. Vervolgens werd het thema 'industrie' in een groepsgewijs ondernomen speurtocht door het museum duidelijk. Ook de tentoonstelling over Leonardo da Vinci kon worden bezichtigd. De dag werd op het Arcus College in Heerlen afgesloten.

Overige activiteiten

Er wordt contact onderhouden met enkele 'Botschafter' ('ambassadeurs') in Duitsland. Ook heeft Theo van Kessel, een van de bestuursleden, de jaarlijkse conferentie over alfabetisering in Duitsland bezocht, die dit jaar in Bonn gehouden werd. Hij heeft daar meegewerkt aan twee workshops, in een internationaal gezelschap. Een aantal 'Botschafter' is aanwezig op belangrijke bijeenkomsten van de Stichting ABC. Het bestuur van de afdeling werkte mee aan activiteiten buiten de provincie of was daar aanwezig. Onder meer bij de nieuwjaarsbijeenkomst van de Stichting Lezen en Schrijven op 18 januari, waar een bestuurslid van de afdeling samen met een directielid van de Rabobank 'de makkelijkste site' officieel in gebruik stelde, een website die toegankelijk is voor laaggeletterden. En op 4 september op een bijeenkomst over alfabetisering op de Euromast in Rotterdam. In Maastricht was het bestuur van de afdeling Limburg van de Stichting ABC betrokken bij de opening van de 'reizende fototentoonstelling' van de Stichting Lezen en Schrijven op het station van de NS.

Er is contact geweest van de afdeling Limburg en het landelijk bestuur van de Stichting ABC met Spark Result in Geleen. Daaruit is niet gebleken dat genoemde instelling een essentiële bijdrage kan leveren aan het werk van de Stichting ABC en aan de realisering van het Aanvalsplan Laaggeletterdheid in Limburg.

De secretaris van de afdeling is zeer actief geweest in het versturen van post voor het onderhouden van landelijke contacten.

Een afvaardiging van het bestuur van de afdeling Limburg woont de maandelijkse vergaderingen bij van de beleidsgroep Brabant.

De bestuursleden waren aanwezig op de conferentie die de beleidsgroep Brabant van de Stichting ABC op 8 september in Tilburg organiseerde voor gemeentebesturen en ROC-directies in Noord-Brabant. Een belangrijk en geslaagd onderdeel van het programma was de

ontmoeting van ambassadeurs alfabetisering in Nederland. Een van de bestuursleden van de afdeling Limburg maakte deel uit van de leiding van deze bijeenkomst. De herziene versie van de beleidsnota van de Stichting ABC *ABC als Deltaplan* werd gepresenteerd. Op die dag werd ook het tienjarig bestaan van de Stichting ABC gevierd.

Het afdelingsbestuur werkte mee aan de organisatie van de landelijke deelnemersdag van de Stichting ABC in Den Bosch op 18 november. Dat betekende ook dat de afdeling ervoor zorgde dat een bus de Limburgse deelnemers ophaalde en thuisbracht. De afdeling Limburg verzorgde een informatiestand bij deze gelegenheid.